

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

ANTRADIENIS – TUESDAY, APRIL – BALANDŽIO 23, 2013 • Vol. CIV Nr. 48

Kaina 1 dol.

4545 WEST 63rd STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 04-22-2013

Bernardinai.lt nuotraukos

ŠIAME NUMERYJE:

Birutės Valasevičienės parodos
įspūdžiai – 4 psl.

Į Mažąją Lietuvą, pas
K. Donelaitį – 10 psl.

Kard. A. J. Bačkis atsisveikino Vilniaus Arkikatedroje

Vilnius (Bernardinai.lt) – Balandžio 21 d. Vilniaus Arkikatedroje bazilikoje Kardinalas Audrys Juozas Bačkis aukojo iškilmingas padėkos šv. Mišias baigdamas ordinaro tarnystę.

Kartu koncelebravo Vilniaus arkivyskupo augziliaras vysk. Arūnas Poniškaitis, Vilniaus dekanas kun. Medardas Čeponis, Vilniaus Šv. Juozapo kunigų seminarijos rektorius mons. Žydrūnas Vabuolas, prorektorius kun. Andžej Šuškevič, Popiežiškojo Šv. Urbono universiteto Romoje profesorius teol. dr. Vidas Balčius, Vilniaus Arkikatedros bazilikos administratorius ir kurijos kancleris mons. Robertas Šalaševičius.

Po Eucharistijos šventimo Ganytoją Vilniaus Arkika-

tedros bendruomenės vardu pasveikino Gitana ir Darius Kasinskai. Vilniaus Arkikatedros bazilikos administratoriaus paraginti pamaldų dalyviai, kartu su Mišiose giedojusiu Vilniaus Arkikatedros bazilikos Jaunimo choru, turėjo progą sugiedoti vieną seniausių maldų į Švč. Mergele Mariją „Sub Tuum praesidium“ (Tavo apgynimo šaukiamės). Šios maldos pirmieji žodžiai – Kardinalo Audrio Juozo Bačchio vyskupiškias šūkis. Po sugiedotos maldos Kardinalas visiems padėjo ir prisiminė, jog juos perskaitė Vatikano šv. Petro bazilikos požemiuose įrengtoje lietuvių koplyčioje. Palaimintojo popiežiaus Jono Pauliaus II šv. Petro bazilikoje konsekruotas vyskupu, ganytojas šiuos žodžius pasirinko savo šūkiu.

Sėkminga JBANC konferencija Washingtone Amerikos Lietuvių Taryba perima JBANC pirmininkavimą

Amerikos Lietuvių Tarybos pirm. Saulius Kuprys, dr. Audrius Plioplys, amb. Žygimantas Pavilonis, ALT'o atstovas JBANC Henry Gaidis, dr. Juozas Laukaitis, Petras Kaufmanas.
LR URM nuotr.

Balandžio 20 dieną Washington, DC surengtoje tradicinėje jau 52-ėjus metus keletą JAV veikiančių Baltijos šalių emigracijos organizacijų vienijančio Jungtinio Baltijos ir Amerikos nacionalinio komiteto (JBANC) konferencijoje pabrėžta įvairiapusio JAV ir ES bendradarbiavimo plėtros svarba. JBANC įsteigė Amerikos Lietuvių Taryba kartu su latvių ir estų organizacijomis. Jo veiklą stambiai remia Tautos Fondas. – 3 psl.

Arkivyskupo metropolito Gintaro Grušo ingresas

Iškilmingomis ingresso šv. Mišiomis, kurios įvyko per Šv. Jurgio, Vilniaus arkivyskupijos globėjo, šventę, balandžio 23 d. arkivyskupas Gintaras Grušas pradeda vykdyti naujas pareigas.

Balandžio 5 d. Šventasis Sostas paskelbė, kad popiežius Pranciškus priėmė kardinolo Audrio Juozo Bačchio atsistatydinimą, kuris buvo įteiktas pagal kanonų teisės nuostatus, jam sulaukus 75 metų amžiaus, ir naujuoju Vilniaus arkivyskupu metropolitu paskyrė vyskupą Gintarą Grušą.

Vilniaus arkivysk. inf.

DRAUGAS

Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Kur keliauja mūsų mintys? – Į Dievo atmintį. – Joubert.

American Psychologist” žurnalas 2011 m. balandžio mėn. numerį „paskyrė pensijų reikalams. Tą numerį atidėjau į šoną, laukdamas progos juo pasinaudoti. Proga arba paskatinimu tapo „Drauge” (2013. 03. 23.) perskaitytas dr. Leonido Rago rašinys „Ne vien apie išėjimą į pensiją”. Dr. L. Ragas guodėsi, kad „...prieš pusmetį atėjo nelauktas laikas ir reikėjo su gailėsčiu užbaigti per greitai prabėgusią stomatologo (...) karjerą”. Jis taip pat plačiau aptarė savo darbą, pastangas vystyti ir plėsti stomatologijos profesiją bei terminologiją.

Rašydamas šioje skiltyje, pasikliauju informacija, gauta iš straipsnių, tilpusių jau minėtame žurnale. Išėjimas į pensiją yra ne tik įvykis, bet ir procesas, prasidedantis daug anksčiau. Pirmoji pakopa vadinama priešpensijine, po jos seka pats nustojimo dirbti įvykis, o tada prasideda susigyvenimo su pensija laikotarpis. Pasiruošimas pensijai dažnai yra nustumiamas į šoną, tačiau žinovai siūlo neatidėti rytojui to, ką galime atlikti šiandien.

JAV darbuotojui, išeinančiam į pensiją, vidutiniškai lieka apie 15 gyvenimo metų, bet gali būti ir 20. Tai sudaro apie ketvirtadalį žmogaus gyvenimo. Tačiau labai mažai kas tam gyvenimo tarpsniui tinkamai ruošiasi, ypač kalbant apie finansinę pusę. Žurnale pateikiami skaičiai, rodantys, kad vidutiniškai 55–64 metų amžiaus asmuo turi sukauptus 100,000 dol. išteklių. Atsižvelgiant į gyvenimo trukmę ir gaunamas investavimo palūkanas, tokie ištekliai reikštų apie 8,700 dol. „pajamų” per metus. Kita studija rado, kad vos 13 proc. apklaustųjų jautėsi saugiai, t. y. galvojo, kad turi susitaupę užtekinai pinigų patogiai gyventi pensijoje. 12 proc. apklaustųjų 51–61 metų amžiaus grupėje neturėjo jokios nuovokos, kokias galimybes suteikia jiems jų pensija. Apie 43 proc. šios amžiaus grupės žmonių nekūrė jokių konkrečių planų. Tik 25 proc. ruošėsi išeiti į pensiją ir buvo pradėję taupyti. Ne kartą nustatyta, kad yra teigiamas ryšys tarp pasitenkinimo

Neatidėkime rytojui to, ką galime atlikti šiandien

ROMUALDAS KRIAUCIŪNAS

penzininko gyvenimu ir finansinio pasiruošimo jam. Nerimą didina neaiški federalinės socialinio draudimo programos ateitis. Vis dažniau girdėti patarimų, kad būtina valdišką pensiją praturtinti asmeninėmis investicijomis. Daug kartų teko girdėti patarimą, kad pensininkai, norėdami išlaikyti gyvenimo lygį, turi turėti bent 80 proc. savo priešpensijinių pajamų. Pavyzdžiui, jei mėnesinis uždėtis buvo 4,000 dol., tai pajamos pensijoje turėtų siekti 3,200 dol. per mėnesį.

Gyvenimo pensijoje planavimas kartais reiškia ir gyvenamosios aplinkos pakeitimą, nors mažai kas kur toliau išsikelia. Statistika rodo, jog per pastintuosius 20 metų tik 9 proc. vyresnių nei 60 metų amžiaus asmenų išsikėlė gyventi kitur. Kitos studijos duomenimis, 80 proc. vyresnio amžiaus žmonių ketina likti savo namuose. Tiesa, kartais gyvenamosios vietos pakeitimo reikia sveikatos sumetimais. Tokiu atveju apsigyvenama ten, kur suteikiamos reikalingos kasdieninio gyvenimo bei medicininės priežiūros paslaugos. Antra vertus, pasiturintys pensininkai yra viliojami jiems skirtų pensijos kurortų, kuriuose siūlomas aktyvus socialinis gyvenimas bei pramogos. Tarp šių kraštutinių – plati gyvenimo pensijoje erdvė. Šie metai – tai proga išvystyti savo pomėgius, atrasti savyje naujus talentus, atgaivinti senas draugystes ar užmegzti naujas, labiau įsitraukti į visuomeninę veiklą, keliauti, skaityti, rašyti ir kaip nors kitaip save išreikšti. O kur dar brangus laikas, praleistas su jau suaugusiais savo vaikais bei vaikiaičiais? Visa tai –

dar prieš akis.

Kartais išėjimas į pensiją reiškia ir santykių su žmona ar vyru pabaigą ar rimtą pasikeitimą. Nusistovėjęs gyvenimas gali apsisiversti aukštyn kojomis. Daugiau laiko praleidžiant kartu, gali padidėti rusenusi įtampa. Kartais, vienam rimtai susirgus, apsiukeičiama iki tol turėtais vaidmenimis. Susirgus abiemis, gali įvykti drastiški pokyčiai arba prireikti pašalinės priežiūros. Pastebėta, kad mažiau asmeninių ir ekonominių netikėtumų susilaukiama, kai į pensiją išeinama palaipsniui. Tam yra sugalvota „pensijos tiltelio” sąvoka, kur tas palaipsniškumas numatytas ir suplanuotas. „Tiltelis” suteikia progą pamažu atsitolinti nuo darbinio gyvenimo ir pereiti prie pensininko gyvenimo.

Jaučiuosi laimingas, kad tokį pereinamąjį tiltelį pasistačiau prieš išeidamas į pensiją. Kadangi uždelsiau finansinį planavimą, keletą metų teko dirbti dviejuose darbuose. Į pirmąją pensiją išėjau sulaukęs 60 metų amžiaus – nuo to laiko jau praėjo septyniolika metų. Savo noru, niekieno nespaužiamas palaipsniui mažinau darbo valandas ir dabar pasitenkinu trijų dienų darbo savaitę. Planuotas trumpalaikis pereinamasis tiltelis tapo tarsi antrąja karjera, nors profesijos dėl to keisti nereikėjo. Kartais žmonės manęs klausia – kaip aš randu laiko ir energijos rašinėti į spaudą. Anksčiau susimąstydavau, o dabar galiu atsakyti iš karto, ypač pensininkams: laiko ir energijos yra, nes dar tebedirbu.

Šiuo straipsniu noriu tebedirbančius skaitytojus paskatinti apie pensiją pradėti ne tik galvoti, bet ir jai rimtai ruoštis. Internetu ir kitur yra sukaupta daug vertingos informacijos. Įdomumo dėlei į paieškos langelį internete įrašiau „Retirement Planning Kit”. Pasipylė šimtai visokių nuorodų bei informacijos šaltinių. Tereikia noro ir laiko su savo ateitimi susipažinti ir jai prideramai pasiruošti – jau dabar.

REDAKCIJOS ŽODIS

Nejaugi ir šiame krašte greitai Kalėdas švęsime užsidarę savo namuose (kaip buvo Lietuvoje sovietiniais laikais) ir atsisakysime jų vaikų darželiuose, mokyklose, kitose įstaigose bei viešose vietose – „vardan šventos ramybės”, kad nedirgintume kitą religiją išpažįstančių savo kaimynų? Nejaugi susitaikysime su tuo, kad negalime patekti į savo nuosavus namus, nes dėl visuotinės maldos užtvirtos į juos vedančios mūsų rajono gatvės? Kitaip sakant, nejaugi Amerika, traukusi pasaulį demokratiska ir nepriklausoma dvasia, taps savo pačios tolerantiškumo ir didžiavasiškumo auka?

Lendu čia ne į savo lauką. Iš tikrųjų nesu žinovas ir neapsiimu paaiškinti, kaip ir kodėl atsitiko, kad Vakarų Europos valstybės leidžiasi užvaldomos islamistų. Kalbu ne apie paprastus imigrantus iš musulmoniškų šalių, kurie dėl įvairių priežasčių atsidūrė Vokietijoje ar Anglijoje, Prancūzijoje ar Ispanijoje. Kalbu apie radikaliuosius islamistus, kurie, išikūrę Vakarų šalyse, bando primesti (ir primeta!) savo įstatymus ir tų šalių kultūrai svetimas vertybes bei gyvenimo normas.

Statistiniai duomenys apie besikeičiančią pasaulio demografiją ir sparčiai augantį musulmonų skaičių įvairiose šalyse yra plačiai prieinami. Paminėsiu tik keletą. „The Economist” duomenimis, Paryžiuje ir jo apylinkėse gyvena apie 1,7 mln. musulmonų – tai didžiausias telkinys Europoje. Tačiau ar žinote, kad tokiuose šiaurietiškuose miestuose, kaip Amsterdamas, Briuselis ar Malmo (Švedija)

Kur nuves politinis korektiškumas?

musulmonai sudaro apie ketvirtadalį visų gyventojų? Tai milžiniška koncentracija! Toks pats jų procentas Marselyje, šiek tiek mažesnis – keliuose Didžiosios Britanijos miestuose.

Pavyzdžiui, kaip islamo teisės – šariato – įstatymai brukami Vakarų valstybėms taip pat netrūksta. Įdomu, kad jie susilaukia ir vietinės valdžios ar net Bažnyčios atstovų palaikymo. Š. m. sausį britų dienraštis „The Sunday Times” pasakojo apie atokiuose Londono rajonuose besidarbuojančius „šariato patrulius”, kurie išplėšinėjo iš britų rankų skardines alaus, juodais dažais užtepliojo netinkamas, jų nuomone, drabužių reklamas, reikalavo, kad rajone, kuriame yra mečetė, merginos nesegėtų trumpų sijonų. Taip jie „gynė musulmonų teritoriją nuo netinkamo *kitų* londoniečių elgesio.” Manoma, kad šios jaunuolių grupės susijusios su ekstremistine organizacija „Islamas Jungtinei Karalystei” („Islam4UK”).

2011 metais islamistų ekstremistai mėgino kai kuriuos Londono rajonus paversti „zonomis, kuriose galioja šariato įstatymai”. Buvo iškabinti pranešimai: „Jūs įžengiate į šariato kontroliuojamą zoną, kurioje *būtina* laikytis islamo įstatymų!”. Dar šiek tiek anksčiau, 2008 metais, Didžiojoje Britanijoje buvo aktyviai svarstoma, ar gali šalyje būti atsižvelgiama į kai kurias šariato normas, o vyskupas Rowan

Williams, vyriausias anglikonų hierarchas pareiškė, kad „kai kurie šariato įstatymų aspektai neišvengiamai bus įvesti.” Kai kurių šaltinių duomenimis, Didžiojoje Britanijoje šiuo metu veikia mažiausiai 85 šariato teismai – tiesa, kol kas jie apima tik šeimyninę teisę.

2012 metais Briuselio valdininkai uždraudė Kalėdų eglutę ir prakartėlę centriniame miesto aikštėje – bijodami „įžeisti” Belgijos sostinėje gyvenančius musulmonų imigrantus. „Brussels News” tuomet skelbė, kad vietioje tradicinės eglutės gyventojai galės džiaugtis „elektroniniu žiemos medžiu”. Tais pačiais metais du musulmonai, išrinkti į Briuselio miesto tarybą, paragino Belgiją paversti islamo valstybe, kurioje galiojotų šariato teisė. Beje, radikali (analogiška britiškajai) islamistų grupuotė „Sharia4Belgium” pasiekė, kad antrajame pagal dydį Belgijos mieste Antverpene pradėtų veikti šariato teismai. Taip siekiama sukurti lygiagrečią islamo teisinę sistemą.

Keliaujantys žmonės pastebi pasikeitimus Vakarų Europos miestuose. Jungtinės Valstijos, atrodo, labiau kenčia nuo teroro aktų, nors tas „buitinis” radikalaus islamizmo šešėlis čia irgi yra atslinkęs. Štai University of Michigan įrengė ritualinius baseinilius kojoms nusiaplauti. Atrodytų, nekaltas dalykas, bet kitas žingsnis, primetant savas taisykles kitai kultūrai, gali būti daug nemalonesnis. Tarkim, pažeidžiantis lygias vyro ir moters teises.

Nukelta į 3 psl.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday
except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by
the Lithuanian Catholic Press Society,
4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.
Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL
and additional mailing offices.
Subscription Rates: \$150.00.
Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street,
Chicago, IL 60629-5532

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien – \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD) – metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu – metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV – metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD) – metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis: oro paštu – metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiame.

Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

„Draugo” prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

Vyriausioji redaktorė –

Ramunė Lapas

Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė –

Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti. Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugoja. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El. paštas:

redakcija@draugas.org

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

Boston dramatos atomazga. Kas toliau?

Praėjus septynioms dienoms po dvigubo sprogdinimo Boston maratone, balandžio 22 d. miestas pažymėjo sukrečiančią savaitę gedulinga tylos minute, o vėliau grįžo prie savo įprasto gyvenimo ritmo.

Daugelis Boston gyventojų pirmadienį pirmąkart sugrįžo į darbo vietas ir mokyklas po to, kai dramatišką savaitę vainikavo dar labiau įtempta įtariamų sprogdintojų gaudynių drama.

Penktadienį, balandžio 19 dieną, pareigūnai paskelbė precedento neturintį kreipimąsi, prašydami gyventojus likti namuose per gaudynes, ieškant įtariamojo Džocharo Carnajevo. Jis buvo surastas tą patį vakarą, besislapstantis viename brezentu užklotame kateryje Boston priemiestyje Watertown. Jo vyresnysis brolis Tamerlanas buvo nukautas anksčiau, kai mėgino pasprukti.

Dar vienu pažangos ženklu tapo miesto pareigūnų pranešimas, jog jie pradeda atidaryti šešių kvartalų teritoriją aplink sprogdinimo vietą, kurioje balandžio 15-ąją žuvo trys žmonės, o dar per 180 buvo sužeisti.

Dž. Carnajevas tebėra ligoninėje ir negali kalbėti dėl peršautos gerklių. Į klausimus jam tenka atsakinėti rašu. Artimiausiu metu jam turi būti pateikti kaltinimai. Griežčiausias kaltinimas, kokį gali pateikti federaliniai prokurorai – masinio naikinimo ginklo panaudojimas žudyti žmonėms, o už tokių nusikaltimų gali būti skirta mirties bausmė. Tačiau Massachusetts valstijoje mirties bausmė yra panaikinta.

Šeštadienį priemiesčio, kuriame baigėsi įtariamųjų paieška, policijos viršininkas sakė, kad Džocharas Carnajevas pervaziavo savo mirštantį brolių, kad pabėgtų iš susišaudymo su policija. Džocharas ir Tamerlanas Carnajevai anksti penktadienį, pareigūnams vejantis, sviedė į juos iš metalinio greitpuodžio padarytą bombą, – viena tokių bombų buvo panaudota per išpuolį Boston maratone.

Elitinių tardytojų grupė apklausė šį Massachusetts koledžo studentą, nepaskelbę jam vadinamųjų Mirandos teisių, užtikrinančių įtariamojo teisę tylėti ir teisę į advokatą. Tokią išimtį leidžiama taikyti, kai visuomenei gresia betarpiškas pavojus – pavyzdžiui, kai numanoma, kad kur nors yra pa-

dėta susprogdinti parengta bomba.

Tyrėjai kol kas nepateikė jokių galimų sprogdinimų Boston motyvų. Tačiau interviu su pareigūnais ir pažinojusiais Džocharą bei jo vyresnį brolių Tamerlaną Carnajeva rodo, jog pastarasis jautė priešišumą Jungtinėms Valstijoms, vis uoliau išpažino islamą ir darė įtaką savo jaunesniam broliui.

Rusijos federalinė saugumo tarnyba (FSB) 2011 metais prašė FTB pateikti informacijos apie Tamerlaną Carnajeva, kuris buvo radikalus islamo sekėjas. FTB pranešime spaudai sakoma, viena užsienio vyriausybė yra nurodžiusi, jog Tamerlanas Carnajevas yra uolus musulmonas ir kad jo pažiūros galėjo drastiškai pasikeisti nuo 2010 metų, kai jis ruošėsi aplankyti neramų Rusijos Šiaurės Kaukazo regioną ir galbūt susitikti su neįvardytomis pagrindinėmis organizacijomis.

FTB neįvardijo, kuri vyriausybė pateikė šios informacijos, tačiau du teisėtvarkos pareigūnai sakė, kad tai buvo Rusija. FTB agentai tuomet apklausė Tamerlaną ir jo artimuosius, tačiau nenustatė jokių vidaus arba užsienio teroristinės veiklos požymių. Biuras nurodė patikrinęs įvairius šaltinius, tokius kaip įtariamąjį kontaktai telefonu ir internetu, jo kelionės ir ryšiai su kitais žmonėmis.

JAV federaliniai pareigūnai prašė leidimo apklausti ir nukauto įtariamo Boston maratono sprogdintojo Tamerlano Carnajevo žmoną. Katherine Russell Tsarnaev sužinojo, kad jos vyras yra įtariamasis, pamačiusi pranešimą per televiziją. Įtariamąjį žmona buvo užauginta krikščione, tačiau praėjus kuriam laikui nuo pažinties su Tamerlanu jis atsivertė į islamą.

26 metų Tamerlanas Carnajevas ir jo 19-metis brolis Džocharas – čečėnai, prieš daugiau nei dešimtmetį atvykę gyventi į Jungtines Valstijas iš neramaus Rusijos Šiaurės Kaukazo regiono. Sprogdinimai Boston maratone, per kuriuos žuvo trys žmonės, buvo didžiausias išpuolis Jungtinėse Valstijose po 2001 metų rugsėjo 11-osios teroro atakų New York ir Washington. Boston bažnyčiose sekmdienį buvo pagerbtos praėjusios savaitės aukos.

Paruošta pagal BNS pranešimus

Atkelta iš 2 psl.

Prieš keletą metų internete pasirodė įrašai iš Dearborn, Michigan. Šiame mieste yra didžiausia musulmonų koncentracija Jungtinėse Valstijose – trečdalis miesto gyventojų (32,000) yra musulmonai. Kasmet vasarą čia rengiami arabų festivaliai neapsieina be įvykių. Štai 2010 metais vietinė policija (pažeisdama net Amerikos Konstituciją!) suėmė keletą jaunuolių, netoliese dalinusių praeiviams krikščionišką literatūrą. O du McDonald's restoranai turėjo sumokėti didžiulę baudą už tai, kad jų sumuštiniai nebuvo paruošti pagal islamo dietos reikalavimus. Jungtinės Valstijos, jei nebus budrios ir principingos nė mirktelti nesusėpės kaip atsidurs Vakarų Europos valstybių padėtyje, kur musulmonų imigrantų religinės vertybės aštriai susikerta su juos priėmusių šalių vertybėmis.

Rašau apie visa tai, žinoma, Boston įvykdyto teroristinio akto šviesoje.

Prezidento Barack Obama oponentai iš karto atkreipė dėmesį, kad kalbėdamas balandžio 19 d. po Džocharo Carnajevo sulaikymo operacijos, tai, kas atsitiko per maratoną jis pavadino „tragedija“. B. Obama kaltinamas savo promusulmoniškais veiksmais (ar neveikimu) prisidėjęs prie to, kad toks brolių iš Čečėnijos (kurie, neabejojama, buvo tik žymiai didesnės islamo teroristų grupuotės marionetės) išpuolis tapo įmanomu. Tačiau didžiausias priekaištas prezidentui ir daugeliui žiniasklaidos šaltinių, kad, laikantis keistų politinio korektiškumo dėsnių, įvykių bijoma pavadinti savo vardu – t.y. teroro aktu.

Labai norėtusi tikėti, kad dar ne viskas prarasta. Kad senosios Amerikos dvasia dar gyva, kad vardan savo pačios žmonių, vardan savo pačios vertybių, Amerika mokės atpažinti – ir įvardinti – savo priešus.

Ramunė Lapas

Kard. A. J. Bačkis:

„Ketinu ir toliau tarnauti Bažnyčiai“

Kardinolo A. J. Bačchio homilija, pasakyta Vilniaus Arkikatedroje balandžio 21 d.

Mano mylimi broliai ir seserys Kristuje,

su visa Bažnyčia švenčiame Gerojo Ganytojo sekmadienį. Šiandien miesto žmonėms sunku suvokti „ganytojo“ reikšmę. Kas jis yra? Ką ir kodėl jis gano?

Dievo Žodis mums perduoda svarbią žinią: Aš – gerasis ganytojas. Gerasis ganytojas už avis guldo gyvybę (Jn 10, 11). Gerasis Ganytojas – Kristus. Jo meilė ir rūpestis visais Jam pavestaisiais yra besalyginis ir begalinis. Gerasis Ganytojas Kristus evangelijoje sako: aš jas (t. y. savo avis) pažįstu (plg. Jn 10, 27). Dievas ne tik pažįsta kiekvieną mūsų, bet ir myli. Jis vedasi savo avis į žaliuojančias ganyklas, kur trykšta atgaivinančios skaidriosios versmės.

Tačiau ne visos avys išgirsta savo Ganytojo balsą, ne visos jo klauso. Bažnyčios tradicijoje kartojasi vaizdinys, kurį galime pamatyti jau senose Romos katakombose, – Gerasis Ganytojas su avele ant pečių. Tai nėra romantiškas, sentimentalus paveikslėlis. Jis atskleidžia Dievo rūpestį tais, kurie pasiklysta, nusilpsta, susipainioja nuodėmės brūzgynuose ir merdi neviltyje. Gerasis Ganytojas, palikęs kaimenę, eina ieškoti vienos pražuvėlės. Ją suranda, išseksią ir pavargusią užsikelia ant savo gailestingų pečių ir parsineša atgal į kaimenę. Avis nėra lengva, ji nebūna labai švari, dažnai – spurda, todėl Ganytojui nelengva žengti su šia našta ant pečių.

Jono evangelijoje kalbama ir apie avis, kurios yra ne iš šios avidės. Ir jas man reikia atvesti (plg. Jn 10,16) į žaliuojančias ganyklas. Bažnyčia mus ragina neužsidaryti, bet būti atvirais, ieškoti ir skelbti Evangeliją jos dar nepažįstantiems, kad būtų viena kaimenė, vienas ganytojas (Jn 10,16).

Gerasis Ganytojas yra pavyzdys visiems kunigams ir vyskupams, maža to – kiekvienam, siekiančiam mokytis, vadovauti, viešai kalbėti ar rašyti, nes jis turi būti pasiryžęs aukotis už tuos, kuriuos veda. Nepamirškime, kad žmogus – net ir labiausiai besistengdamas – geriausiai atveju yra tik Gerojo Ganytojo Kristaus blankus paveikslas. Jei žmogui bent šiek tiek pavyksta Kristumi sekti, tai tik todėl, kad jis, palaikomas Šventosios Dvasios, kiek pajėgdamas įgyvendina Gerosios Naujienos žodžius.

Isteigdamas Bažnyčią ir pavesdamas apaštalui Petruvi tikinčiųjų bendruomenę, Viešpats suteikė jam, jo įpėdiniams ir šių skirtiems vyskupams pie-mens lazda, pastorala, pirmiausia – ne kaip valdžios ženklą, bet kaip ganytojo tarnystės ženklą ir kaip regimą savo pagalbos ženklą. Ne vieną sunkią savo gyvenimo akimirką rėmiausi ta Viešpaties suteikta lazda, kai palaimintasis Jonas Paulius II paskyrė mane jūsų ganytoju.

Man nereikėjo už ganomuosius rizikuoti gyvybe ir laisve, kaip kad teko mano pirmtakams arkivyskupui Mečislovui Reiniui ir Julijonui Steponavičiui. Tačiau su jumis ir visa Lietuva teko gyventi nelengvus atsikūrimo metus. Po dešimtmečių prievartos ir niokojimo, Bažnyčios dirvonai buvo kietai suminti ateistinio buldozerio; užžėlė melo, veidmainystės, baimės ir nepasitikėjimo piktžolėmis.

Nukelta į 11 psl.

Sėkminga JBANC konferencija Washington

Atkelta iš 3 psl.

Lietuvos ambasadorius JAV Žygmantas Pavilionis organizacijos nariams padėkojo už ilgametę veiklą kovojant dėl Baltijos šalių nepriklausomybės, narystės NATO, energetinio saugumo įtvirtinimo ir už jų indėlį plėtojant ryšius su JAV.

Ž. Pavilionis konferencijos dalyviams priminė, kad į Lietuvą, Latviją ir Estiją JAV sostinėje visuomet buvo žiūrima kaip į pokyčių pranašus. Baltijos šalys čia – sėkmingo demokratijos įtvirtinimo, o pastaruoju metu ir veiksmingos kovos su ekonomine krize pavyzdžiai.

„Baltijos šalių ekonomikos išlieka vienos sparčiausiai augančių, inovatyviausių ir konkurencingiausių visoje Europos Sąjungoje. Numatomas glaudesnis ES ir JAV bendradarbiavimas prekybos srityje tik dar labiau sustiprins Lietuvos, Latvijos ir Estijos pozicijas“, – teigė ambasadorius.

Jis taip pat pridūrė, kad ES glaudžiai bendradarbiaujant su JAV, Baltijos šalių transformacijos sėkmė galima pakartoti ir kitose valstybėse.

„Bendromis ES ir JAV pastangomis tikrai galime užbaigti laisvos ir vie-ningos Europos kūrimo projektą“, – sakė Ž. Pavilionis taip pat pažymėdamas lapkritį Lietuvai pirmininkaujant Europos Sąjungos Tarybai Vilniuje vykšiančio ES Rytų partnerystės šalių vadovų susitikimo reikšmę šiam procesui.

JBANC konferencijoje Washington, DC dalyvavo Baltijos ir Šiaurės šalių ambasadoriai Jungtinėse Valstijose, JAV administracijos ir Kongreso atstovai, organizacijos aktyvistai.

Naujuoju JBANC prezidentu išrinktas Amerikos lietuvių tarybos vadovas Saulius Kuprys.

Pagrindinis daugiau kaip pusę amžiaus sėkmingai Baltijos valstybių interesus Washington ginančios organizacijos tikslas šiuo metu – pasiekti, kad JAV Kongresas priimtų Juodojo kaspino rezoliuciją, pagerbiančią totalitari- nių režimų represijų aukas.

URM Informacijos ir viešųjų ryšių departamento informacija

TELKINIAI

Chicago, IL

Baltame dienos lizde būta šviesos – ir akims, ir mintims

Birutės Valasevičienės parodos įspūdžiai

ALDONA KRIŠTOLAITIS

V isiškai nesvarbu, koks Jūsų amžius, mieli skaitytojai. Jei praėjusiame šimtmetyje kas nors jums sekė pasakas ar vaikystėje jas skaitėte patys, paslapčiomis po antklode pasišviesdami žibintuvėliu, tai negalite nežinoti Brolių Grimų pasakos „Erškėtrožė“.

„Seniai seniai gyveno karalius ir karalienė ir neturėjo vaikų. Kai po ilgo laiko karalienė susilaukė dukters, karalius negalėjo atsidžiaugti ir iškėlė didelį pokylį. Jis sukvietė ne tik savo gimines, bičiulius ir pažįstamus, bet ir laumes, kad jos būtų vaikui malonios. Tame krašte buvo jų trylika, o karalius turėjo dvylika aukso lėkščių, todėl vienos nepakvietė. Pokylis buvo puikus ir kai jis pasibaigė, kiekviena laumė apdovanojo vaiką: viena – dorybėmis, antra – gražumu, trečia – turtais, o kitos – viskuo, kas pasaulyje vertingiausia. Kai vienuoliktoji išreiškė savo linkėjimą, staiga pasirodė tryliktoji. Ji norėjo atkeršyti už tai, kad nebuvo pakviesta. Ir su niekuo nesisveikindama, nė į vieną nežiūrėdama, sušuko:

– Karalaitė penkioliktais savo amžiaus metais įsidurs pirštą ir nuo to mirs!

Ir – išėjo iš salės. Visi labai išsigando, bet prisiartinio dvyliktoji, kuri savo linkėjimo dar nebuvo išsakiusi. Pikto anos nutarimo pakeisti ji negalėjo, galėjo tik sušvelninti, tad tarė:

– Karalaitė nemirs, tik užmigs ilgu miegu, kuris truks šimtą metų“.

...Žiemai raukšlėjantis, į pašalius traukiantis, pasklido žinia apie Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos salėje ruošiamą parodą. Suplanavo ją kasdieninių ir šventinių reikalų vedėja, mūsų sekretorė Audra.

Kovo 14-ąją turėjau du rimtus pavedimus: palaistyti žaliąją salės augmeniją ir, vakarėjant, sulaukti sekmadienį įvyksiančios rankomis siūtų kilimų parodos autorės.

Durų skambutis, spustelėtas panaudojus visus galingos energijos išteklius, skelbė, kad Marquette Park valdas turbūt ištiko katastrofa ir vidun veržiasi nelaimės ištiktų žmonių

Birutė Valasevičienė, kun. Jaunius Kelpšas ir menininkės artimiausios draugės.

minia!

Judri, maloniai besišypsanti moteris iškriejo tarytum viesulas. Pasisakė vardą (Birutė), pavardę (Valasevičienė), aukštu pažymiu įvertino mūsų gražuolę salę, pagyrė apšvietimą, patvirtino, kad dvylika kilimų sukabinti gerai (ačiū mūsų darbštuo-liui ūkvedžiui John Maier), papurtė, kitaip išdėliojo pagalvėles, pastebėjo, kad vienoje puokštėje gėlių per daug, o kitoje – trūksta mėlynos spalvos.

Iki parodos dar buvo likusios trys paros. Patariau viešniai gerai pailsėti, nesijaudinti („to betrukio, visai nesu pavargusi...“), supažindinau su viena kita sekmadieninių popiečių „plonybe“, pažadėjau paskleisti žinių apie horoskopinius ženklus. Stengiausi, nes mums visa, kas vyks ir kaip pavyks – svarbu. Abipusė pirmoji paroda!

Birutei išėjus, puoliau apžiūrėti pakabintus kilimus. Užsigeidžiau bent apytikriai suskaičiuoti vieno kūrinio adatos dūrius. Kaip gimusi po Liūto

ženklų, patikrą pradėjau nuo to, kas arčiau širdies. Iki ūsų suskaičiavusi mažne tūkstantį dygsnių, lioviausi – išsigandau, kad pasimesiu skaičių sekoje. Neduokdie, jei vien tik Liūtui adata būtų bakstelėta per trilijoną kartų! O kiek įbedimų prirėkė Skorpionui, Dvyniams, Mergelei dar Avino ragams?!

Palaisčiau gėles ir išėjau. Bet nedavė ramybės pasaka apie šimtmetį miegojusią karalaitę Erškėtrožę. Šnekučiuodamasi su Birute akies krašteliu stebėjau jos rankas: milijonai dygsnių, dūrių, skersų ir išilgų siūlių (ne visada juk į medžiagą pataikoma!), o rankos – be randų ir švelnios, pirštai neaptvarstyti, net ir kairiosios (žinojau, kad ji – kairiarankė). Atviraširdė Birutė ir nekvočiama užtikrino neturinti karališko kraujo, niekuomet nebuvo užburta, užmigdyta, nors, siūdama be antpirščio įsidūrusi nesuskaičiuojamą galybę kartų. Ir spygliuota erškėtrožių tvora nebuvo aklina apraizgiusi jos bu-

veinės. Tačiau ji prisipažino, kad kūrybos griebėsi, šalin vydama įkyrią vienatvę, snaudulį. Nenorėjo susitaisyti su lemties užmačia, paversti ją margos buities upėje ramaus užtekio beieškančiu šapeliu. Papasakojo, kad siuviniams atlikti prirėkė pustrėčių metų, kad dirbta tyliomis ankstyvų rytmečių valandomis. Prisiminiau, kad Birutė gimė ir augo ypatingos istorijos mieste – Marijampolėje. Ar norėtumėte sužinoti, kokią mokyklą ji baigė? Buvusią Rygiškių Jono gimnaziją, kuri išugdė daugybę garbingų žmonių: tautos patriarchas Jonas Basanavičius, lietuvių kalbos tėvas Jonas Jablonskis, himno autorius Vincas Kudirka, rašytojas Vincas Mykolaitis-Putinas, palaimintasis Jurgis Matulaitis – visi jie vaikščiojo tuo pačiu grindiniu, tais pačiais takais, koridoriais, ir galbūt Birutė sėdėjo suole, kurio kamputyje dar išlikę kurio nors šviesuolio inicialai... Gal anie iš Aukštybių visa regį ir kartais stumteli pasirinktuosius sėkmės, ilgai laukto pripažinimo ar kūrybinio džiaugsmo pusėn? Graži, taisyklinga Birutės kalba, gal anų palikimas su priesaku: saugok, puoselėk, skleisk?..

Gerai, kad neapsijuokiau, užklaudama apie Marijampolės laumes! Ne jos lėmė Birutės buvimo Žemėje dalį, ne joms buvo nuspręsti, ar užmigti ir miegoti dešimtmečius, ar keltis ir pradėti kažką nauja, neišbandyta, nugalėti kliūtis, tikint savo sėkme ir pergale.

Kovo 17-ąją parodos „kaltininkė“ dar prieš šv. Mišias lėkte įlėkė į salę, o jai pavymui – išvakarėse specialiai iš Londono atskridusi marti Lina, pulkas prisiekusių draugių su kupetomis gėlių ir kiti gerbėjai.

Garbingoje vietoje, pačiame scenos viduryje, puikavosi visų mūsų akims mieliausias Birutės Valasevičienės kūrybinės išmonės padiktuos lietuviškų spalvų ir raštų kilimas

Bendras parodos vaizdas.

„Lietuva“.

Tą dieną šv. Mišiose choro giedotos psalmės žodžiai buvo regis, parašyti savąjį kelią atradusiai Birutei. („Žmogus eina ir verkia, / į dirvą nešdamas sėklą. / Bet grįžta ir eidamas džiaugias, / derlingu nešinas pėdu“.)

Dabar, kai vaikausi jau praėjusio laiko akimirkas, išskyla atmintyje trys priešparodinės Birutės užgaidos: ant stalų bus tik gyvos gėlės (pati pamerkė tulpes); vynas – tik „tikrose“ taurėse; ir – būtinai – skambės gyva muzika. Ir skambėjo – akordeonas Broniaus Mūro rankose kūkčiojo, juokėsi ir verkė, pavirtęs klusnia muzikine dovana Birutei bei į parodą gausiai susirinkusiems svečiams.

Šv. Augustinas sakė: „Žmonės keliauja ieškodami stebuklų kalnuose, kurių aukštis užgniaužia kvapą, jūrų bangų mūsoje, grakščiose upių kilpose, vandenyno beribėse platybėse, taisyklinguose žvaigždynų keliuose. Ir tik pro save jie praeina nesistebėdami.“ Atidarydamas, palaimindamas Birutės Valasevičienės parodą, kunigas Jaunius Kelpšas priminė, kad kiekviename esama Dievo tik jam skirtos dovanos. Žmogaus profesija ar užsiėmimas – Dievo dovana, jo pašau-

kimas. Neišmatuojama, visa apimanti Kūrėjo galia – pastebėti pačius mažiausius žmogaus kūrybinius virpėjimus. Jo valia ir galia pažadinamas tikėjimo savimi jausmas, nusivylimas, praradimus paverčiant kūrybinių atradimų džiaugsmu. Kokia paprasta, lengvai suvokiama tiesa: Kūrėjo ranka visuomet ištiesta žmogui patarti, paremti, padėti. Kūrėjo paprašyta palaiminti visus, kurių pašaukimas būti laimingais...

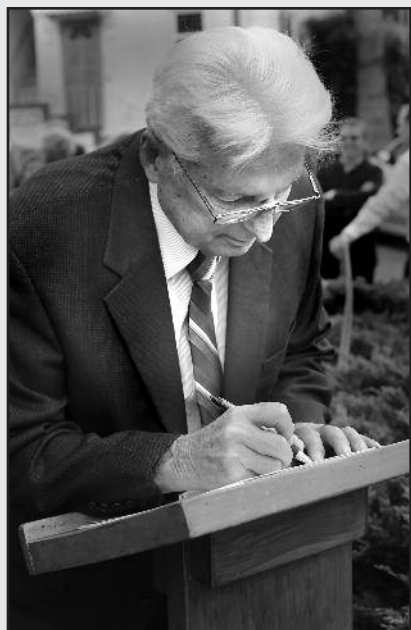
Birutė nefilosofavo. Suvalkietiška taisyklingai išstardama kiekvieną žodį, dabar jau visų akivaizdoje atvėžę gyvenimo nuotrupų skrynelę, papasakodama, kaip kūryba jai padėjo išlikti savimi nelengvu gyvenimo tarpsniu, kuomet vienatvė ir ilgesys, dingojosi, buvo aklina užmūriję langus į šviesą, atėmę džiaugsmą, prislopinę tikėjimą ir viltį.

*Laikinume ieškoję amžinybės,
visi vienodai ilgisi ramybės.
Nesikartoja gal tiktai dangus
ir jo Likimas. Giedras ar niaukus
– aukštyn, platyn jis kviečia mūsų
mintį,
kad nieks nespėtų žemėn jos įminti.*

Birutė su marčia Lina

Los Angeles lietuviai sveikina vysk. Gintarą Grušą

Sekmadienį, balandžio 14 d., Los Angeles Šv. Kazimiero parapijos nariai pasirašė bendrą sveikinimą vyskupui Gintarui Grušai. Su parapijiečių linkėjimais Tadas Dabšys išvyko į Vilnių.

Inos Petokienės nuotraukos

Gintaras Grušas ir Tadas Dabšys 2011 m. gegužės mėn. per Vyskupo pagerbimą Los Angeles Šv. Kazimiero parapijoje.

2013 metų balandžio 17 dieną Čikagos lietuvių prekybos rūmų atstovai susitiko su vienos iš didžiausių Lietuvos lino gaminių eksportuotojų – kompanijos „Linen Me“ steigėja ir prezidente Inga Lukauskiene. Trejus metus „Linen Me“ savo produkciją rodė Čikagos didmeninės prekybos centre „The Merchandise Mart“. Inga Lukauskienė su susirinkusiais dalinosi savo patirtimi eksportuojant gaminius į užsienio šalis.

Iš kairės: Stanley Balzekas III, Jonas Kuprys, Regina Vasiliauskienė, Čikagos lietuvių prekybos rūmų prezidentas Stanley Balzekas, Jr., „Linen Me“ tekstilės eksporto kompanijos prezidentė Inga Lukauskienė, Saulius Kuprys.

Irenos Pumputienės nuotr.

„DRAUGĄ“
galite užsisakyti
ir internete

**Apsilankykite
„Draugo“
internetinėje
svetainėje**

www.draugas.org

„Pasitraukimai. Abstrakcija išėivijos dailėje“

Nuo balandžio 12 d. galerija „Kunstkamera“ (Ligoninės g. 4, Vilnius) kviečia meno mylėtojus į abstrakčios tapybos parodą „Pasitraukimai. Abstrakcija išėivijos dailėje“, sudarytą iš išėivijos menininkų kūrinių. Istorškai taip jau susiklostė, kad abstrakti meninė raiška proporciškai yra dvigubai, gal net trigubai ar keturgubai dažniau sutinkama būtent tarp išėivijos autorių, nei kad vietinių Lietuvos.

Išėivijoje atsidadė didžioji dalis talentingiausių Kauno meno mokyklos auklėtinių ir profesūros. Vadinasi, ir imliausių, atviriausių naujovėms ir įtakoms. Pasaulis anapus Atlanto buvo toks radikaliai kitoks nei paliktoji Lietuva ir senutė Europa, kultūrinis sukrėtimas buvo toks aštrus, kad visa, kas buvo išmokta, turėjo būti atidėta. Daugelis mūsų dailininkų pasirinko vienokią ar kitokią abstrakčią vizualinę raišką.

Šioje parodoje siekėme kelių tikslų. Pirmasis – parodyti kuo platesnę abstrakčios stilištos įvairovę: biomorfinę, ekspresionistinę, op-artinę abstrakcionizmą ir pan. Antrasis tikslas buvo surinkti kuo įvairesnius autorius iš kuo įvairesnių šalių, todėl šalia JAV imigrantų (Galdiko, Bagdono, Viesulo, Urbaitės, Žoromskio, Zapkaus, Lapės, Kurausko) pristatome „prancūzus“ (Gailius, Mončys), „kanadiečius“ (Tamošaitis), „australus“ (Ratas, Urbonas, Šalkauskas).

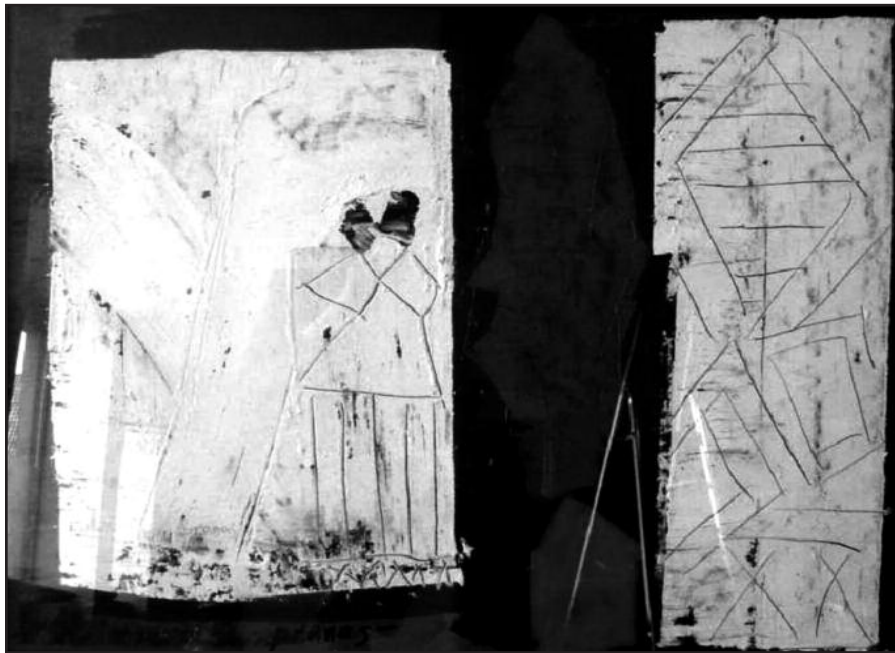
Galiausiai, trečias tikslas yra veikiau psichoterapinis: leisti žiūrovams pailsinti realybę nuolat geriančias smegenis, pasineriant į abstrakčios raiškos karalystę. Ji yra bežodė, bemintė, meditatyvi, raminanti ir atpalaiduojanti.

Visi parodos kūriniai surinkti iš asmeninių kolekcijų. Ypač parodos rengėjai dėkoja vienam, „inkognito“ panorusiam likti Vilniaus kolekcininkui, surinkusiam sistemiską išėivijos meno rinkinį. Jo palaikymas suteikė daug įkvėpimo rengiant šią parodą.

Parodoje „Pasitraukimai. Abstrakcija išėivijos dailėje“ pristatomi autoriai: Juozas Bagdonas (1911–2005, Lietuva – JAV), Pranas Gailius (g. 1928, Lietuva – Prancūzija), Adomas Galdikas (1893–1969, Lietuva – JAV), Vytautas Kazimieras Jonynas (1907–1997, Lietuva – JAV), Algirdas Kurauskas (1923–1986, Lietuva – JAV), Pranas Lapė (1921–2010, Lietuva – JAV), Antanas Mončys (1921–1993, Lietuva – Prancūzija), Vaclovas Rataiskis – Ratas (1910–1973, Lietuva – Australija), Henrikas Šalkauskas (1925–1979, Lietuva – Australija), Antanas Tamošaitis (1906–2006, Lietuva – Kanada), Elena Urbaitė (1922–2006, Lietuva – JAV), Leonas Urbonas (1925–2000, Lietuva – Australija), Romas Viesulas (1918–1986, Lietuva – JAV), Vytautas Osvaldas Virkau (g. 1930, Lietuva – JAV), Kęstutis Zapkus (g. 1938, Lietuva – JAV), Vladislavas Žilius (1939–2012, Lietuva – JAV), Kazimieras Žoromskis (1913–2004, Lietuva – JAV)

Paroda veiks iki gegužės 18 d. Galerijos darbo laikas: antradieniais – penktadieniais nuo 10 val. r. iki 6 val. v., šeštadieniais nuo 12 val. r. iki 4 val. p. p. Daugiau informacijos rasite tinklalapyje www.kunstkamera.lt

www.kunstkamera.lt info

Pranas Gailius. Iš ciklo „Verte envie“. 1998.

Organizatorių nuotr.

Miko J. Šileikio ir Teofilio Petraičio konkursas

Skelbiamas dailės kūrinių konkursas Miko J. Šileikio ir Teofilio Petraičio premijoms laimėti. Konkursą rengia Čiurlionio galerija, Inc., Lemont, Lietuvos dailės muziejus, Lietuva ir Lietuvių dailės muziejus, PLC, Lemont.

Parodos atidarymas vyks 2013 m. gegužės 5 d. 12:30 val. p. p.

Konkurse gali dalyvauti viso pasaulio išėivijos lietuviai dailininkai, ne mažiau kaip trejus metus gyvenantys ir kuriantys užsienyje.

Konkurso dalyvis gali pateikti 2 kūrinius, sukurtus po 2007 metų.

Kūrinius ir jų nuotraukas būsiam katalogui siųsti adresu: Lietuvių dailės muziejus, PLC, 14911 127 th St., Lemont, IL 60439. Tel. pasiteirauti: 630-257-2034

Miko J. Šileikio premijos už tapybos ar skulptūros darbus: I premija 500 dol.;

II premija 300 dol.; III premija 200 dol.

Teofilio Petraičio premijos už akvareles ar grafikos darbus: I premija 500 dol.; II premija 300 dol.; III premija 200 dol.

Premijas skiria Čiurlionio galerija, Inc. pagal sudarytos komisijos įvertinimą ir siūlymus.

Čiurlionio galerijos, Inc. Pasaulio lietuvių centre valdyba

Susitikimo su Brazilijos Lietuvių Bendruomene akimirka.

www.bernardinai.lt nuotr.

Lietuvos muzikų koncertai Pietų Amerikoje

DEIMANTĖ BANDZEVIČIŪTĖ

Lietuvos nacionalinis simfoninis orkestras (LNSO) su koncertine programa šiuo metu koncertuoja po Lotynų Ameriką. Tai pirmoji tokia išvyka į tolimą Pietų Amerikos žemyną. Koncertinė kelionė nusidriekė per Braziliją, Peru, Ekvadorą ir Argentiją. Koncertų metu LNSO talkininkauja dirigentas Vladimiras Lande (JAV, Rusija) ir pianistė Sijain Vang (Xiayin Wang (JAV, Kinija). Pasirodymams Pietų Amerikoje parengtos kelios programos iš simfoninio orkestro aukso fondo repertuaro. Taip pat skambės ir lietuvių kompozitorių kūriniai.

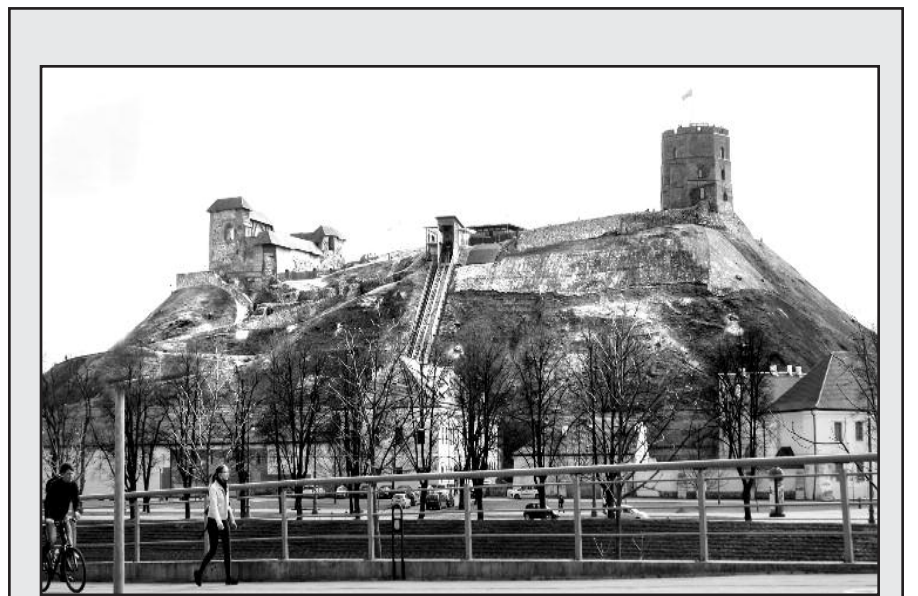
Balandžio 13–14 dienomis Lietuvos nacionalinio simfoninio orkestro koncertai įvyko didžiausiame Brazilijos mieste – Sao Paulo. Lietuvos generalinis konsulas Sao Paulo balandžio 13 d. oficialaus įregistravimo Brazilijoje bei sutarties dėl biuro patalpų pasirašymo proga Brazilijos valdžios ir verslo atstovams surengė verslo galimybių Lietuvoje bei kultūros pristatymą ir pakvietė į pirmą kartą Brazilijoje viešinčio Lietuvos nacionalinio simfoninio orkestro koncertą. Sao Paulo filharmonijos salėje vykusiame renginyje apsilankė Sao Paulo miesto tarptautinių ryšių vadovas, Brazilijos užsienio reikalų ministerijos atsto-

vybės San Paule vadovas, verslo galimybių Lietuvoje besidomintys Brazilijos verslininkai.

Po orkestro koncertų rengėjai ir dalyviai susitiko su Lietuvos generoline konsule Laura Guobužaitė ir Brazilijos lietuvių bendruomene. Bendruomenės pirmininkas Valdemaras Mališka-Sidaravičius su kitais nariais surengė susitikimą ir pietus. Susitikimo metu pasirodė tautinių šokių grupė „Rambynas“, senjorų choras, kuris atliko tris lietuviškus kūrinius. Kelis kūrinius sugrojo ir keli Lietuvos nacionalinio simfoninio orkestro nariai. Į susitikimą susirinko net 250 žmonių, tarp kurių 84 simfoninio orkestro nariai ir Brazilijos Lietuvių Bendruomenės nariai iš Sao Paulo. Susitikimas su lietuvių bendruomene truko visą sekmadienio popietę.

Šis vieno didžiausių mūsų šalies muzikinių kolektyvų pasirodymas Brazilijoje yra svarbus ir visai Lietuvos šaliai, stiprinant ryšius su Pietų Amerikos šalimis ir ten esančiomis Lietuvių Bendruomenėmis.

LNSO pasirodė Peru sostinėje Limoje balandžio 16 d., balandžio 18 d. – Ekvadoro sostinėje Kite, balandžio 21 d. – Argentinos Rosario mieste. Koncertinis turas baigėsi balandžio 22-ąją Argentinos sostinėje Buenos Aires, ten simfoninis orkestras pasirodė „Teatro Coliseo“.

Tie, kas gyvena Vilniuje ar dažnai jame lankosi, buvome įpratę matyti Gedimino kalną Vilniuje apaugusį medžiais. Dabar visus pasitiks kitoks vaizdas – balandžio 18 d. čia buvo nukirstas paskutinis medis. Auginti medžius ant Gedimino kalno buvo pradėta sovietų valdžios nurodymu. 1955 metais nurodyta ant jo pasodinti 800 klevų. Taip siekta, kad kalnas būtų žalias. Sulapoję klevai gerokai pakenkė jo šlaitams. Pasak specialistų, daugiausia nerimo kėlė ne medžių šaknys, o lapai. Klevų lapai dengia vienas kitą kaip čerpės ir nepraleidžia šviesos ir drėgmės. Po klevais nesusiformuoja velėna, prasideda erozija. Be to, klevai trumpaamžiai. Kai jie virsta, šaknys išdrasko duobę. Todėl ir buvo nutarta medžius iškirkti. Pasak specialistų, jų nebėlika, kad kalno šlaitai būtų apsaugoti nuo irimo.

Dabar Gedimino kalno šlaitai klojami geotekstile – ji prilaiko biriuosius sluoksnius, o augalų šaknys pro ją pralenda.

Gedimino Savickio (ELTA) nuotr.

LIETUVA IR PASAULIS

Baltijos šalyse ir Lenkijoje rudenį vyks NATO pratybos

Briuselis (BNS) – Rudenį Baltijos šalyse ir Lenkijoje vyksiančiose NATO pratybose „Steadfast Jazz 2013“ dalyvaus iki 5,000 sąjungos karių. Šių mokymų nereikėtų suprasti kaip žvanginimo ginklais prieš kitas valstybes. „Steadfast Jazz 2013“ bus vadinamosios 5 straipsnio pratybos, t. y. kai NATO šalys bendrai atsako į agresiją prieš kurią nors iš sąjungos narių. Manoma, kad pratybų metu pagal specialiai sukurta scenarijų bus siekiama praktiškai išgyvendinti Lenkijos ir Baltijos šalių gynybos planus. Šios pratybos karių kiekiu neprilygs toms, kurias Lietuvos kaimynystėje

rugsėji planuoja surengti Rusija ir Baltarusija. Dabar, kai perkeliama daug karių ir išteklių iš Afganistano, NATO vėl tampa svarbu užtikrinti, kad greitojo reagavimo pajėgos būtų pasirengusios tam, kas gali įvykti. Esmė yra ne ruošti grėsmei iš kokios nors šalies, o užtikrinti, jog NATO pajėgos būtų pasirengusios visiems veiksams. NATO planuoja dalintis informacija apie tai, ką darys pratybose „Steadfast Jazz 2013“ ir pakviesti Rusijos pareigūnus prisijungti bei stebėti bent dalį pratybų. Tikėtina, kad mokymuose prie NATO prisijungs taip pat Ukraina.

A. Voldemaras – politikas ir valdžios kritikas

Vilnius (ELTA) – Lietuvos centrinis valstybės archyvas pristato virtualią dokumentų parodą, skirtą Augustino Voldemaro 130-osioms gimimo metinėms paminėti. Žymus Lietuvos politikas, valstybės veikėjas, mokslininkas, vertėjas ir publicistas Augustinas Voldemaras gimė 1883 m. balandžio 16 d. Švenčionių apskrityje, Tverečiaus valsčiuje, Dysnos kaime. Mokėsi Lietuvoje ir Sankt Peterburge. 1918 m. jis buvo išrinktas į Lietuvos Valstybės Tarybą. Netrukus tapo ministru pirmininku ir ėmė vadovauti I Ministrų kabinetui, kartu buvo užsienio reikalų ministras ir kurį laiką – krašto apsaugos ministras. A. Voldemaras atliko svarbų vaidmenį kuriant jaunos, dar visai neseniai nepriklausomybę paskelbusios Lietuvos Respublikos santykius su užsienio valstybėmis. Jis aktyviai gynė Lietuvos reikalus tarptautinėje arenoje. A. Voldemaras buvo vienas iš Lietuvių tautos pažangos partijos (1916) ir Lietu-

vių tautininkų sąjungos (1924) kūrėjų, vienas iš pagrindinių organizacijos „Geležinis vilkas“ vadų. 1940 m. Sovietų valdžios buvo suimtas ir 1942 m. mirė Maskvos Butyrkų kalėjime.

Augustinas Voldemaras.

Lietuvoje prekybos žmonių aukų sumažėjo

Vilnius (BNS) – Naujausias „Eurostat“ tyrimas rodo, kad Lietuvoje prekybos žmonių aukų per trejus metus sumažėjo. Aukų per trejus metus padaugėjo tokiose šalyse: Danija, Suomija, Nyderlandai, Švedija, Slovėnija, Slovakija, Bulgarija, tuo metu Belgijoje, Prancūzijoje ir Portugalijoje ir Lietuvoje jų sumažėjo. Lietuvoje 2008 m. aukomis tapo 25 moterys ir mergaitės (iš jų 4 nepilnametės), po metų – 14 moterų ir mergaičių (tarp jų

5 nepilnametės), o 2010-aisiais – trys žmonės: vienas vyras ir dvi moterys, viena iš pastarųjų – nepilnametė. Tokie duomenys Lietuvoje gauti iš ikiteisminius tyrimus atliekančių įstaigų. „Eurostatas“ atkreipia dėmesį, kad prekyviai žmonėmis gali veikti ir nekirsdami valstybės sienų. Kai kuriose šalyse, tarp jų Lietuvoje, didžioji dauguma įtariamųjų buvo Lietuvos piliečiai.

Rumunijos mieste Ploještyje atidarytas pirmasis Lietuvos garbės konsulas Rumunijoje, kuriam vadovaus Lietuvos garbės konsulas Jonas Antonijus Takė (Ion Antonio Tache). Pasak atidaryme dalyvavusio Lietuvos ambasadoriaus Rumunijoje Vladimiro Jarmolenkos, šis įvykis – dar vienas svarbus žingsnis stiprinant sėkmingą dvišalę partnerystę. Nuotraukoje: Lietuvos ambasadorius Rumunijoje Vladimiras Jarmolenka (k.) ir Lietuvos garbės konsulas Jonas Antonijus Takė.

URM-ELTA nuotr.

Vatikanas (Bernardinai.lt) – Šventasis Tėvas balandžio 21 d. Šv. Petro bazilikoje suteikė kunigystės šventimus dešimčiai diakonų, baigusių Romos kunigų seminarijas. Prieš Mišias popiežius Pranciškus pasikvietė būsimus kunigus į zakristiją ir valandėlę kartu su jais meldėsi. Popiežius Pranciškus priminė, kas yra kunigystė, kad Jėzus Kristus yra vienintelis Naujojo Testamento kunigas. Tačiau Viešpats Jėzus kai kuriems skiria ypatingą pašaukimą, kad jie viešai jo vardu Bažnyčioje vykdytų kunigišką tarnystę visų žmonių labui, kad tęstų jo – mokytojo, kunigo ir ganytojo misiją.

ELTA nuotr.

Prezidentė pasveikino išrinktąjį Italijos prezidentą

Vilnius (ELTA) – Prezidentė Dalia Grybauskaitė pasveikino dar vienai kadencijai išrinktą Italijos prezidentą Giorgio Napolitano ir palinkėjo stiprybės bei ištvermės einant šias svarbias ir atsakingas pareigas.

„Šiuo sudėtingu jūsų šaliai politinio gyvenimo laikotarpiu itin svarbi jūsų nepamainoma politinė patirtis ir gebėjimas sutelkti nesutariančias politines jėgas“, – sakoma šalies vadovės sveikinime.

Prezidentė taip pat pažymėjo, kad Lietuva ir Italija gali pasidžiaugti kaip niekada tampriu tarpusavio bendradarbiavimu politikos, ekonomikos, energetikos, saugumo ir kitose srityse. Pasak valstybės vadovės, sparčiai artėjantis pirmasis Lietuvos pirmininkavimas Europos Sąjungai suteiks šiam bendradarbiavimui naujų galimybių.

87-erių G. Napolitano tapo pir-

muoju prezidentu Italijos istorijoje, kuris balandžio 20 d. buvo išrinktas antrai kadencijai.

Giorgio Napolitano. EPA-ELTA nuotr.

Žemės drebėjimas Kinijoje

Beijing (ELTA) – Galingo žemės drebėjimo Kinijos pietvakarių Sichuan provincijoje metu žuvo arba laikomi dingusiais mažiausiai 203 žmonės, dar 11,500 sužeisti, praneša BBC.

JAV geologijos tarnyba (USGS) paskelbė, kad žemės drebėjimo stiprumas siekė 6,6 balo, o jo epicentras buvo už 50 km į vakarus nuo Linqiong miesto. Drebėjimas įvyko 12 km gy-

lyje.

Baiminamasi, kad žuvusiųjų skaičius gali išaugti dar labiau. Taip pat sutriko elektros ir vandens tiekimas, manoma, kad atkirstos ir telefono linijos.

2008 metais Sichuan provincijoje įvykęs žemės drebėjimas paliko 5 mln. žmonių be pastogės.

Atleistas Lenkijos ministras pirmininkas

Varšuva (BNS) – Lenkijos ministras pirmininkas Donald Tusk atleido išdo ministrą, nes šis nepranešė premjerui apie Rusijos milžinės „Gazprom“ planą tiesti naują vamzdyną į Vakarų Europą per Lenkiją. „Gazprom“ ir bendrovė „Europol Gaz“ balandžio 5 d. Sankt Peterburge pasirašė tarpusavio supratimo memorandumą apie Rusijos iniciatyvą tiesti naują dujotiekio atšaką per Baltarusiją ir Lenkiją. Anot D. Tusko, jam niekas apie tai nepranešė. Tačiau jis pabrėžė, kad šis neįpareigojantis memorandumas nepakenkė Lenkijos interesams. Dokumentas skelbia, jog projekto techninės ir ekonominės

prielaidos turi būti parengtos per artimiausią pusmetį, o ne mažesnio kaip 15 mlrd. kubinių metrų metinio pralaidumo naujoji dujotiekio linija Slovakijos ir Vengrijos kryptimi galėtų pradėti veikti 2018–2019 m. Projekto tikslas – padidinti dujų tiekimo Lenkijai, Slovakijai ir Vengrijai pajėgumus. Lenkija nerimauja, kad ši linija bus naudojama didinti spaudimą Ukrainai, kuriai dabar tenka didžiausia Rusijos dujų pralaidumo dalis. Maskva ir Kijevas vis tebesiginčija dėl dujų kainos. Lenkija per metus panaudoja apie 14 mlrd. kubinių metrų dujų, kurių 60 proc. importuoja iš Rusijos.

ŠVENTADIENIS

Vidudienio malda Gerojo Ganytojo sekmadienį:

„Jaunystę reikia paskirti dideliems idealams“

Ketvirtąjį Velykų sekmadienį yra skaitoma trumpa, vos keturių eilučių ištrauka iš Evangelijos pagal Joną.

„Manosios avys klauso mano balso; aš jas pažįstu, ir jos seka paskui mane. Aš joms duodu amžinąjį gyvenimą; jos nežus per amžius, ir niekas jų neišplėš iš mano rankos. Tėvas, kuris man jas davė, yra aukščiau už viską, ir niekas jų neišplėš iš Tėvo rankos. Aš ir Tėvas esame viena“.

Šiose eilutėse, sekmadienio vidudienio maldos metu sakė popiežius Pranciškus, yra visa Jėzaus žinia, jo Evangelijos branduolys: jis kviečia dalyvauti jo ryšyje su Tėvu, o tai yra amžinasis gyvenimas.

Jėzus su savo draugais nori užmegzti tokį ryšį, kuris atspindėtų tą, kurį jis pats turi su Tėvu: abipusio priklausymo ryšį pilname pasitikėjime, intymioje bendrystėje. Kad išreikštų šį gilų supratimą, šį draugystės santykį Jėzus panaudoja ganytojo ir jo avių įvaizdį: jis jas šaukia, ir jos atpažįsta jo balsą, atsiliepia ir juo seka.

Tai labai gražus palyginimas! – sakė Šventasis Tėvas. – Balso slėpinys yra įtaigus: dar savo motinos išciuose išmokstame atpažinti jos ir savo tėčio balsus; iš balso tono pajaučiame meilę arba panieką, jausmą arba šaltį. Jėzaus balsas yra unikalus. Jei išmokstame jį atskirti, jis mus veda gyvenimo keliu, kuris kerta ir mirties prarają.

Tačiau Jėzus vienu metu ištaria: „Tėvas, kuris man jas davė...“ Tai yra svarbu, tai didelis slėpinys, kurį nėra lengva suprasti: jei jaučiuosi patrauktas Jėzaus, jei Jo balsas sušildo mano širdį, tai dėka Dievo Tėvo, kuris manyje įdėjo meilės, tiesos, grožio troškimą... O Jėzus yra viso to pilnatvė.

Tai, anot popiežiaus Pranciškaus, mums padeda suprasti pasaulimo slėpinį, ypač pašaukimus specialiam pasišventimui. Kartais Jėzus mus kviečia juo sekti, tačiau gali būti, kad nesuprantame, kad tai Jis, kaip atsitiko jaunajam Samueliui.

Šiandien, – kalbėjo popiežius Pranciškus, – (Šv. Petro) aikštėje yra daug jaunuolių. Norėčiau paklausti: ar girdėjote keletą kartų Viešpaties balsą, kuris per nerimą, per troškimą jus kvietė juo sekti iš arčiau? Ar norėjote būti Jėzaus apaštalais? Jaunystę reikia paskirti dideliems idealams. Klausk Jėzaus, ko jis nori iš tavęs, ir būk drąsus. Prieš ir po kiekvieno pašaukimo kunigystei ar pašvęstajam gyvenimui visada yra stipri ir intensyvi kieno nors malda: senelės, senelio, motinos ar tėvo, bendruomenės... Todėl Jėzus ir pasakė: „Melskite pjūties šeiminką, kad atsiųstų darbininkų į savo pjūtį“ (Mt 9, 38).

Pašaukimai gimsta maldoje ir iš maldos, ir tik per maldą gali išlikti ir teikti vaisių. Man malonu tai pabrėžti šiandien, „Pasaulinę maldos už pašaukimus dieną“. Melskime ypač už naujus Romos vyskupijos kunigus, kuriuos turėjau džiaugsmo išventinti šiandien. Prašykime Marijos užtarimo, kuri yra žodžio „taip“ Moteris. Ji išmoko atpažinti Jėzaus balsą dar tada, kai Jį nešiojo išciuose. Tegū Marija mums padeda vis geriau pažinti Jėzaus balsą ir sekti paskui Jį, eiti gyvenimo kelyje! – baigdamas savo apmąstymą meldė Šventasis Tėvas.

...

Po „Dangaus Karalienės“ maldos popiežius Pranciškus taip pat pridūrė du viešus kreipimus dėl padėties Venesueloje, kurioje po prezidento Chavezo mirties ir naujo prezidento rinkimų buvo kruvinių susidūrimų, ir dėl žemės drebėjimo Kinijoje.

Dėmesingai seku įvykius, kurie vyksta Venesueloje. Juo lydžiu su gyvu rūpesčiu, intensyvia malda ir viltimi, kad bus ieškoma ir atrandama teisingų ir taikių kelių įveikti sunkų metą, kurį šalis išgyvena. Kviečiu brangią Venesuelos liaudį, ypač institucijų ir politikos atsakinguosius tvirtai atmesti visokią prievartą ir pradėti dialogą, paremta tiesa, abipusiu pripažinimu, ieškant bendro gėrio, tautos meilėje. Prašau tikinčiųjų melstis ir dirbti dėl susitaikymo ir taikos. Susivienykime vilties pilnoje maldoje dėl Venesuelos, patikėdami ją Coromoto Dievo Motinai.

Galvoju taip pat apie tuos, – sakė popiežius, – kuriems smogė žemės drebėjimas kontinentinės Kinijos pietvakariuose. Melskime už aukas ir tuos, kurie kenčia dėl smarkaus žemės drebėjimo.

Galiausiai Šventasis Tėvas priminė, kad sekmadienio popietę šiaurės Italijoje palaimintuoju paskelbtas Nicolò Rusca. Šis pavyzdingas kunigas žuvo XVI–XVII amžių religinėse kovose. „Šlovinkime Dievą už jo liudijimą“, – sakė Pranciškus, vėliau pasveikinęs įvairias Šv. Petro aikštėje esančias maldininkų grupes, visiems palinkėjęs gero sekmadienio ir gerų pietų.

Bernardinai.lt

DATOS ir SUKAKTYS

Ketvirtoji balandžio savaitė

Balandžio 22 d.

– 1564 m. gimė – 1616 m. mirė anglų poetas bei dramaturgas **William Shakespeare**.

– 1893 m. gimė **Petras Šalčius** – ekonomistas, kooperacijos teoretikas ir praktikas, profesorius (mirė 1958 m.).

– 1945 m. mirė **Pranas Germantas** – Lietuvos visuomenės veikėjas, kalbininkas, daktaras (gimė 1903 m.).

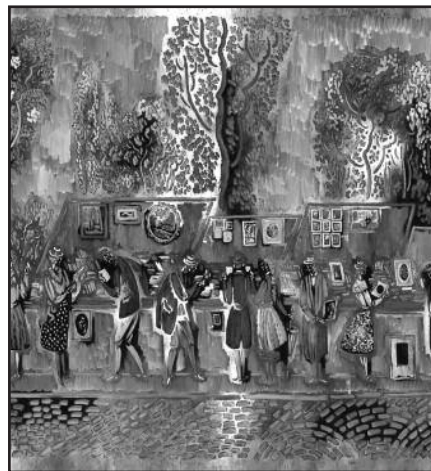
Balandžio 23 d.

– 1903 m. gimė **Vincentas Brizgys** – Kauno vyskupas (augziliaras), visuomenės veikėjas, filosofijos ir kanonų teisės daktaras (mirė 1992 m.).

– 1910 m. gimė **Henrikas Radauskas** – žymus lietuvių poetas, vertėjas (mirė 1970 m.).

– 1918 m. gimė **Kazys Ambrozaitis** – Lietuvos gydytojas rentgenologas, daktaras, JAV lietuvių visuomenės veikėjas.

– 1918 m. Simne gimė **Vytautas Kasiulis** (mirė 1995 m. Paryžiuje) – tapytojas, vienas iš nedaugelio lietuvių menininkų, sulaukęs pripažinimo pasaulyje. Mokėsi, paskui dėstė Kauno taikomosios ir dekoratyvinės dailės institute. Jo diplominis darbas teatro tematika pripažintas geriausiu per visą instituto istoriją. Nuo 1948 m. dailininkas gyveno Paryžiuje. Surengė parodas Kaune, Hamburge, Freiburge, Paryžiuje, Londone, Čikagoje, New York ir kitur. Nutapė darbų: „Dailininko šeima“, „Autoportretas“, „Šv. Kazimieras“, „Cirkas“, „Knygų pardavėjai prie Senos Paryžiuje“. Jo tapyimo būdas pasižymi linijų ir spalvų sąskambiais, žaisminga formų stilizacija. 2013 m. birželio mėn. Vilniuje bus atidarytas V. Kasiulio muziejus.

Kasiulis V. „Knygų pardavėjai prie Senos Paryžiuje“.

Balandžio 24 d.

– Vilniaus Rotušės aikštėje paskelbtas Lietuvos 1794 m. sukilimo aktas, vyriausiuoju sukilimo vadu paskelbtas Tadas Kosciūška, pradėjo veikti Lietuvos Tautinė Aukščiausioji Taryba (veikė iki birželio 12 d.).

– 1913 m. mirė **Antanas Civinskas** – Lietuvos kunigas, publicistas, sociologas (gimė 1867 m.).

Balandžio 25 d.

– 1883 m. gimė **Pranas Augustaitis** – literatūros tyrinėtojas, filosofijos daktaras (mirė 1941 m.).

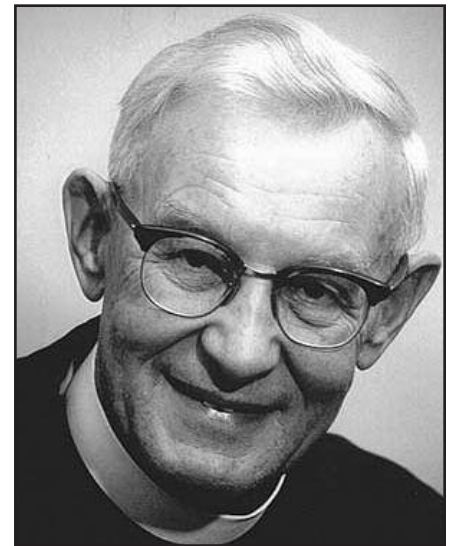
– 1913 m. gimė **Monika Mironaitė** – žymi lietuvių teatro ir kino aktorė (mirė 2000 m.).

– 1917 m. gimė **Ella Jane Fitzgerald** – viena įtakingiausių XX a. JAV džiazo muzikos vokalistė (mirė 1996 m.).

Balandžio 26 d.

– 1883 m. mirė **Napoleonas Orda** – XIX a. dailininkas, gyvenęs ir kūręs Rusijos imperijos vakarų gubernijose (gimė 1807 m.).

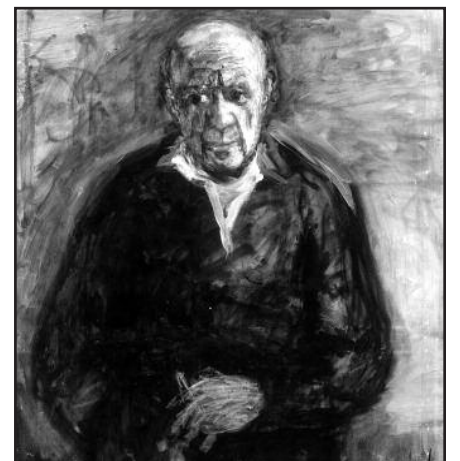
– 2003 m. Čikagoje mirė **Juozas Prunskis** – kunigas, prelatas (nuo 1987 m.), žurnalistas, visuomenės veikėjas, spaudos rėmėjas, bažnytinės teisės daktaras (gimė 1907 m.). Baigė Kauno kunigų seminariją, kunigu išventintas 1932 m. 1940 m. išvažiavo iš Lietuvos. Vienas „Draugo“ laikraščio redaktorių, Draugo fondo Garbės narys, „The Marian“, „Laivo“ vyr. redaktorius. 1959–1967 m. dėstė žurnalistiką Pedagoginiame lituanistikos institute Čikagoje. Parašė per 10,000 straipsnių, keliasdešimt knygų („Rinktinės mintys“, „Mano pasaulėžiūra“, „Lietuva bolševikų okupacijoje“). Paskyrė premijas religinio meno ir įvairių laikraščių konkursams. Paaukojo pinigų knygų leidybai.

Balandžio 27 d.

– 1882 m. mirė **Ralph Waldo Emerson** – amerikiečių eseistas, filosofas ir poetas, labiausiai žinomas kaip XIX a. vidurio transcendentalistų judėjimo vadovas (gimė 1803 m. Boston).

– 1999 m. New York mirė **Neemija Arbitblatas, Arbit Blatas** – Lietuvos žydų tapytojas ir skulptorius (gimė 1908 m. Kaune). Tapybą studijavo Kaune, Berlyne, Paryžiuje. Nuo 1940 m. gyveno New York. Nutapė „Tiltas per Seną“, „Senas žydas“, žymių muzikos atlikėjų portretų. Kūriniai yra impresionistiški, pasižymi emociniu įtaigumu. Dailininkas didžiavosi savo lietuviška kilme, niekada neužmiršo lietuvių kalbos. Kartu su žmona Regina Resnik Blatas 1975 m. ir 1988 m. lankėsi Lietuvoje.

Ardit Blatas, „Devyniasdešimtmetis Picasso“.

Balandžio 28 d.

– 1886 m. gimė **Erich Salomon** – Vokietijoje gimęs fotografas, vienas iš moderniosio fotožurnalistikos pradininkų (mirė 1944 m.).

– 1908 m. gimė **Dominykas Urbas** – lietuvių meninio vertimo klasikas, vertėjas, redaktorius (mirė 1996 m.).

– 1989 m. atkurtas Vytauto Didžiojo universitetas.

– šventas Jurginių maistas

Jurginės – lietuviška pavasario žalumos šventė, minima balandžio 23 dieną. Anksčiau Jurginės būdavo reikšminga žemdirbių ir arkliaunių šventė. Jos papročiai glaudžiai susiję su duonos ritualais.

Jurginių šventės buvo skirtos apeigoms, susijusioms su pirmaisiais žemės ūkio darbais, ypač su gyvulių išginimu į laukus. Katalikų bažnyčia tas šventes sutapatino su šv. Jurgio, gyvulių globėjo, diena (balandžio 23 d.). Šias šventes senovėje švęsavo keliolika dienų. Nepaisant katalikiško šventės pobūdžio, mūsų protėviai išlaikė daugelį pagonybės elementų.

Per Jurgines žemdirbiai garbindavo atėjusį pavasarį. Medinių Strėvininkų apylinkėse (dab. Kaišiadorių raj.) dar XX a. pradžioje Jurginių dieną senis užlipdavo ant kalnelio ir visiems garsiai pranešdavo, kad pavasaris jau atėjo. Senovėje žmonės kreipdavosi į Didžiąją gimdytoją Ladą, vėliau – į šv. Jurgį, prašydami kuo greičiau atrakinti žemę, išleisti sidabro rasą, auginti šilkinę žolę ir kitus augalus, duoti šiltą lietų. Paprastai šį prašymą išreikšdavo vakarinėmis giesmėmis. Tverėčiaus apylinkių moterys dar XX a. pradžioje susėdusios ant tvorų lyg paukštės giedodavo giesmę, prašydamos gero oro, derliaus ir sėkmės su gyvuliais.

Jurginių apeigų papročiai (tai pažymi ir rašytiniai šaltiniai) susiję su duonos kepimu, jos aukojimu ir ritualiniu valgymu. Tokią duoną dar XX a. pirmaisiais dešimtmečiais kepdavo visoje Lietuvoje. Jurginėse labai senu papročiu duona buvo nešama apie laukus ir užkasama dirvoje. Pavyzdžiui Gervėčių apylinkėse anksti rytą šeiminkas vieną ar du duonos kepalėlius, į kuriuos buvo įkepta po penkis kiaušinius, apnešdavo aplink lauką tris, o kartais net dvylika kartų, paskui vieną kepalėlį užkasdavo į žemę, prašydamas dievų gero derliaus, saugoti gyvulius nuo vilkų ir ligų, o kitą, parsinešęs namo, sulaužydavo į tiek gabalų, kiek šeimoje narių, ir visiems iškilmingai išdalydavo. Tada visi valgė. Tai turėjo suteikti šeimai laimę, santarvę bei vienybę. (...) Sarių, Sudotos (Švenčionių raj.) apylinkėse Jurginių išvakarėse šeiminkas su duona ir druska apeidavo tris sykius aplink laukus ir aplink trobesius. Tverėčiaus apylinkėse kartu su „ubagų duona“, iškepdavo nedidelę bandelę. Ją šeiminkas anksti rytą apnešdavo aplink laukus ir grįžęs padalydavo visiems šeimos nariams, kad rugiai gerai derėtų. (...) Žmonės tikėjo, kad šv. Jurgis gali nukreipti ir audros debesis, todėl ir garbino ne tik artojai, bet ir žvejai.

Žemdirbystės darbų pradžios apeigų duonai buvo teikiama ypatinga reikšmė. Per ją žemdirbys galėjęs sueiti į artimą kontaktą su žeme maitintoja ir su ja susikalbėti. Antai Dieveniškų apylinkėse per Jurgines šeiminkas su duonos bandele eidavo prie rugių, dėdavo ją ant žemės, o pats pridėdavo ausį prie žemės ir klausydavo, ką „kalba“ rugiai. Jei būsimasis rugių derlius žadėjo būti geras, tai beklaušančiam pasigirdavęs iš žemės balsas: „Slinkis toliau, aš čia sėsiu“. Jei tais metais turėjo būti prastas derlius, rugiai tylėdavo. Tada jis bandelę apnešdavo apie lauką, vėliau nunešdavo į bažnyčią ir padėdavo ant šv. Jurgio altoriaus.

Per Jurgines žmonės lankydavo laukus, ten keldavo vaises, volioldavosi po rugių lauką šaukdami: „Augink Dieve! Augink Dieve!“ Tai buvo archaiska malda, kilusi iš tikėjimo, kad žmogaus gyvybingumas pereinąs rugiams ir jie pradeda gyventi, augti. (...)

Žemdirbiai magija siekė ne tik gero javų, bet ir sodų derliaus. Sodo augimą bei vaisingumą turėjus pažadinti per Jurgines saulei tekant gimęs berniukas, pakrikštytas Jurgiu. Apie Raseinius dar XIX a. pabaigoje, sprogstant sodams, tokį vaiką vaišindavo skanumynais, o saulei nusileidus ir sutemus, nuogą vedžiodavo aplink sodą visko žadėdami, kai vaikas paaugdavo, nustodavo vedžioti, nes jis pradėdavo gėdytis. Nuogumas magijoje turėjo ypatingą reikšmę: jis šalindavęs demonus, kurie galėjo pakenkti derliui.

Jurginių apeigos daug dėmesio buvo skiriama gyvuliams. Dažniausiai tą dieną pirmą kartą būdavo išgenama banda. Norėdama ją apsaugoti nuo nelaimių ir ligų, žmonės meldėsi, atlikinėjo apeigas, būrė, aukojo dievams duoną ir kitas aukas.

Iš rašytinių šaltinių žinome, kad lietuviai garbino gyvulių ir ganiavos dievaitį Ganyklį. Pasak M. Pretorijaus, XVII a. šeiminkas, išvaręs iš tvartų gyvulius, apeidavo juos tris kartus, meldėsi, kad Dievas saugotų juos, dėkojo, kad iki šiol laikė sveikus. Toliau prašė šv. Jurgį (buvusį Ganyklį), kad neleistų vilkams, lokiams ir lapėms gyvuliams kenkti. Tą dieną pasninkaudavo, kol gyvulius pargindavo namo. Vakare šimininkė ruošdavo vaises ir prašydavo dievų gero oro, lietaus, žolės ir kt. Pasimeldę pradėdavo linksmintis ir linkėti gyvuliams būti sveikiems ir nešti naudą.

Per pirmojo išginimo apeigas mū-

AKIŲ LIGOS

**DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER**
Akių ligos – chirurgija
150 E. Huron, Suite 1000
Chicago, IL 60611
Valandos susitarus
Tel. 312-337-1285

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DANTŲ GYDYTOJAI

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
**4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
55 E Washington, Ste 2401,
Chicago, IL**
Tel. 708-422-8260

**DR. JOVITA KERELIS
DR. DAIVA BIDVA**
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
**6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638**
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

REAL ESTATE

Perku arba išsinuoju žemę
Lietuvoje, tinkamą ūkininkauti ir perku mišką. Apmokėjimas per banką. Sandorį galima atlikti Lietuvoje ir JAV.
Rolandas, tel. +370-616-93194

ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGOS

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

sų proseniai meldėsi ir aukojo ne tik Ganykliui, bet ir deivei Ladai bei Žemynėlei ir dievaiciui Žemininkui. M. Pretorijus rašo, kad lietuviai per arklų šventinimo apeigas deivei Žemynėlei aukodavo gaidį. Valgydami virtą gaidieną ir liedami ant žemės alų, sakydavo: „Žemynėle, būk linksma ant mūsų ir mano arklų“. Baigęs apeigas, šeiminkas užkasdavo gaidžio kojas tvarte sakydamas: „Iš šitų kojų ir kaulų bus man puikių kumeliukų“.

Gyvulių aukojimo bei jų krauju šlakstymo apeigų kai kur Lietuvoje išliko net XIX amžiuje. Antalieptės apylinkėse prieš Jurgines papjaudavo juodą gaidį, vištą ar veršiuką ir jų krauju apšlakstydavo gyvulius, tvartus, ėdžias. (Kraujas daugelio tautų, jų tarpe ir lietuvių, tikėjime buvo gyvybės, gyvenimo šaltinis. Jis teikia gyvybės jėgą žmonėms, gyvuliams, augalams, troboms, mirusiųjų vėlėms ir net dievams. Jis malšina žemės troškulį, pripildas ją naujų jėgų, liejams kraują, kad galėtų gyventi visas pasaulis). D. Poška rašo, jog lietuviai dievi Ganykliui aukojo veršelius. Dar XIX a. pradžioje kai kuriose Lietuvos vietose valstiečiai nešdavo į bažnyčią vaškines arklų, karvių, ožkų, avių, kiaulių ir kitų gyvulių statulėles. Jas

apnešdavo apie bažnyčią ir dėdavo ant altoriaus drauge su priedu – pinigais.

(...)

Pirmąją gyvulių išginimo dieną mūsų protėviai aukojo dievams ir duoną. Tai rodo dar XX a. pradžios tradiciniai papročiai. Švenčionių, Tverėčiaus, Ignalinos ir kt. apylinkėse kepdavo duoną „už gyvulius“. Paprastai ji buvo kepama mažais kepalėliais kiekvienam gyvuliui arba dideliais kepalais, išpaudžiant tiek griovelį, kiek valstietis turėjo gyvulių: arklų ar karvių. Vieną kepalą kepė už arklius, kitą – už karves. Iškeptus kepalus su-raikydavo pagal griovelius ir, nuvežę prie bažnyčios, išdalydavo elgetoms, prašydami melstis už gyvulius. Vieną kepalėlį padėdavo ant šv. Jurgio altoriaus. Iš tos pačios tešlos kepdavo piemeniui bandelę, į rią įkepdavo kiaušinių. Tą bandelę pienuo turėdavo suvalgyti paskutinę. Per Jurgines mūsų proseniai aukojo ir įvairius gyvulininkystės produktus, juos per apeigas valgė patys, vaišino dievus, augalų ir gyvulių globėjus, mirusius prosenius.

Parengta pagal **Pranės Dundulienės** knygą „Duona lietuvių buitėje ir papročiuose“ (Kaukas, „Šviesa“, 1989)

Sigūme automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmeninio turto perkraustymą 1-708-599-9680

ATLANTIC Express Corp.

SIUNTINIAI
Lithuania, Latvia, Estonia

Siuntinių priėmimo vietos:

Atlantic Express Chicago, 2719 W. 71 St., Chicago, IL 60629 Tel: 773-434-7919
Lithuanian Plaza, 9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465 Tel: 708-599-9866
Kunigaikščių Užeiga, 6312 S. Harlem Ave, Summit, IL 60501 Tel: 708-594-5622
Bočių Menė, 14911 127th St., Lemont, IL 60439 (Dirba tik savaitgaliais)
Old Vilnius Café, 2601 75th St. Suite B, Darien, IL 60561 Tel: 630-324-6811
Rūta, 6551 South Cass Ave., Westmont, IL 60559 Tel: 630-964-7882
Always With Flowers, 1138 B S. State St., Lemont, IL 60439 Tel: 630-257-0339
Eurus Deli, 22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137 Tel: 630-469-4290
Kalyna, 338 S. Rohlwing Rd., Palatine, IL 60067 Tel: 847-776-7766
Babalaika Mundelein, 368 Townline Rd., Mundelein, IL 60060 Tel: 847-566-6660
Kalinka, 714 S. Buffalo Grove Rd., Buffalo Grove, IL 60089 Tel: 847-793-1000
Back to Nature, 303 E. Dundee Rd., Wheeling, IL 60090 Tel: 847-520-7777

Asmeninių siuntų tel.: 708-907-3000

Siuntinių paėmimas iš namų: 630-774-2136

Centrinio ofiso adresas: 8801 S. 78th Ave, Bridgeview, IL 60455

Į Mažąją Lietuvą, pas Kristijoną Donelaitį

ALGIS VAŠKEVIČIUS

Vis mažiau laiko lieka iki ateinančių metų sausio 1-osios, kai Lietuva ir visas pasaulis minės lietuvių grožinės literatūros pradininko, poemos „Metai“ autoriaus Kristijono Donelaičio 300-ąsias gimimo metines. Dar 2010 metais Lietuvos Seimas 2014-uosius yra paskelbęs Kristijono Donelaičio metais. Rusijos Karaliaučiaus (Kaliningrado) srityje, kur gimė K. Donelaitis, Lietuvoje, Vokietijoje bei daugelyje kitų šalių vyks įvairiausi jubiliejiniai renginiai.

Jubiliejui aktyviai ruošiamasi – sudaryta speciali komisija, numatyta surengti daug pačių įvairiausių minėjimų, parašyti knygų, sukurti filmų, muzikos kūrinių, skirtų mūsų literatūros klasikui. Kai kurie renginiai jau įvyko.

K. Donelaičio vardas yra neatsiejamas nuo Tolminkiemio, kuriame jis daug metų dirbo kunigu, čia esančioje klebonijoje sukūrė „Metus“, čia buvo ir palaidotas. Dabar šis kaimelis vadinamas Čistyje Prūdy; nuo 1979 metų čia veikia poeto memorialinis muziejus, kriptoje yra K. Donelaičio kapas – jo palaikai čia buvo perlaidoti tų pačių 1979-ųjų vasarą.

K. Donelaičio gimtinė iki mūsų dienų neišliko. Netoli buvusios Gumbinės (dabar – Gusevo miestas), Lazdynėlių kaime šiuo metu – kiek akys užmato plytinčios pievos, keli medžiai toje vietoje, kur, manoma, stovėjo jo gimtasis namas. Šalia – aikštelė, kur pastatytas poeto gimtinę įamžinęs paminklinis akmuo, o aplink auga jau nemažas ažuolynas, pradėtas sodinti 1989 metais, kai buvo minimos poeto 275-osios gimimo metinės. Tada čia buvo pasodinti 275 ažuoliukai.

Kiekvienais metais pavasarį Tolminkiemyje ir Lazdynėliuose rengiamos talkos, kurių metu tvarkoma aplinka, renkamos šiukšlės, raunamos piktžolės, atliekami kiti aplinkos tvarkymo darbai. Ilgametė poeto muziejaus direktorė Tolminkiemyje Liudmila Silova neslepia, kad pastaraisiais metais muziejų aplanko vis mažiau svečių, nes sudėtinga gauti Rusijos vizas, jos nemažai kainuoja. Muziejui reikia remonto, nors jo stogas jau buvo remontuotas. Vietiniai gyventojai muziejumi nesidomi, priešingai – ne kartą darbuotojos čia rado išrautus gėlynus, išmėtytas šiukšles.

Šiomet gegužės 25-ąją Tolminkiemyje rengiama „Poezijos pavasario“ šventė, po kurios jis bus uždarytas kapitaliniam remontui. Iš pradžių numatyta sutvarkyti bažnyčią, kur yra pagrindinis muziejaus pastatas, o vėliau – ir kleboniją. Darbai turėtų baigtis ateinančių metų vasarą, jie yra finansuojami iš Rusijos Federacijos valstybės biudžeto.

„Donelaitis mums yra svarbus, ir artėjant jubiliejui ne kartą susitiko ir dar susitiks abiejų kaimyninių šalių politikai, ministerijų atstovai, kurie tariasi, kaip geriau paminėti 300-ąsias gimimo metines. Numatyta nemažai darbų, kai kas jau ir padaryta“, – sakė Stalupėnų (Nesterovo) rajono vadovas Olegas Kutinas. Būtent šio rajono teritorijoje dabar yra Tolminkiemis.

O. Kutinas sako, jog susitarta jubiliejų paminėti ateinančių metų rugsėjo pradžioje, kai bus pabaigti muziejaus remonto darbai. Sausio 1-oji, tikroji

Donelaičio gimtinėje Lazdynėliuose darbuosiu talkininkai.

A. Vaškevičiaus nuotraukos

sukakties diena minėjimui nėra tinkamas laikas. Rajono vadovas paminė, kad jau prieš kelis mėnesius nutarta Nesterovo bibliotekai suteikti K. Donelaičio vardą. Šiuo metu biblioteka remontuojama, jai perkami kompiuteriai, o liepos pradžioje sutvarkytas kultūros židinys bus iškilmingai atidarytas, ant jo užkabinta lentelė su K. Donelaičio vardu.

Šiame mieste K. Donelaičio vardu neseniai pavadinta ir viena iš naujų gatvių. Dabar joje – vos pora individualių namų, dar penki namai suprojektuoti ir netrukus prasidės jų statyba. Sprendimą pavadinti gatvę lietuvių literatūros klasiko vardu priėmė miesto deputatai, tam pritarė ir Kaliningrado srities kultūros ministrė. „Mes suprantame, kad siena, tapusi išorine Europos Sąjungos siena tuo pačiu virto kliūtimi aplankyti Tolminkiemį. Net turint vizą eilėse pasieinyje tenka laukti daug valandų. Bandome keisti šią padėtį, bet ne viskas nuo mūsų priklauso“, – kalbėjo rajono vadovas O. Kutinas. Jis pasiūlė pagalbą – valstybės sieną greičiau būtų pereiti pėsčiomis, o vėliau jau būtų galima gauti transportą ir atvažiuoti į Tolminkiemį ar Lazdynėlius.

Lazdynėliams taip pat reikalinga priežiūra – teritorija aplink paminklą greitai apauga vos ne žmogaus dydžio varnalėšomis, kurias reikia išrauti ar nušienauti. Vietos jaunimas čia dažnai gurskvoja alkoholi, primėto šiukšlių. Nuo pagrindinio kelio iki šiol nėra jokios nuorodos į gimtinę, o ir link jos vedantis keliukas gana prastos kokybės.

Balandžio viduryje Lazdynėliuose apsilankė būrelis Marijampolėje veikiančios Kristijono Donelaičio draugijos na-

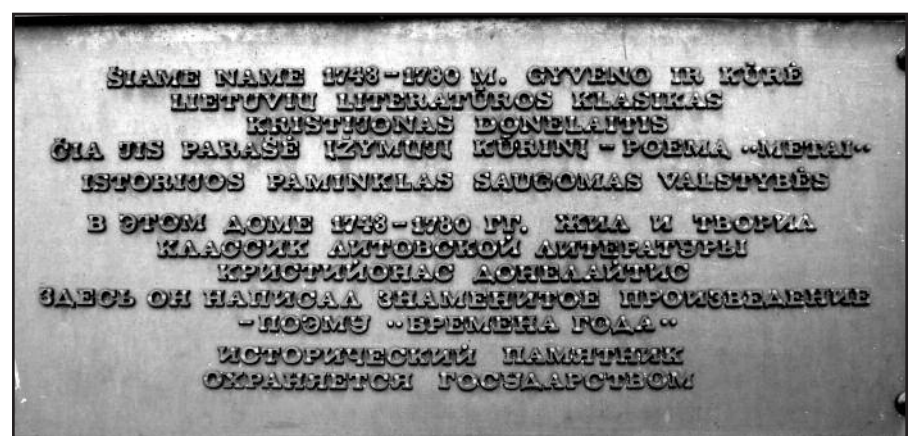
rių, kelių rajonų turizmo informacijos centrų darbuotojų, Marijampolės kolegijos dėstytojų. Atvykę su grėbliais ir dalgiais, jie kelias valandas tvarkė aplinką, šienavo, surinko kalną šiukšlių. Sužinoję apie lietuvių iniciatyvą, į pagalbą atėjo ir keletas Gusevo rajono žmonių.

Vienas iš didžiausių muziejaus Tolminkiemyje entuziastų ir K. Donelaičio atminimo puoselėtojų architektas Napalys Kitkauskas pasiūlė jubiliejaus proga Lazdynėliuose pasodinti tiek ažuolų, kad jų skaičius siektų 300. Dabar čia apsilankę ir perskaičiavę ažuolus radome jų gerokai mažiau nei buvo sodinta – apie 215. Vadinas, trūksta dar beveik šimto.

Visai neseniai, kovo mėnesį oficialiai įsteigtos Marijampolės K. Donelaičio draugijos pirmininkė Vida Mickuvienė taip pat turi kuo pasigirti – Sūduvos sostinėje, nedideliame skverelyje prie liuteronų evangelikų bažnyčios, esančios prie Rygiškių Jono gimnazijos, bus statomas paminklas K. Donelaičiui. Jį kuria skulptorius Zigmantas Buterleivičius, o statomas šis paminklas bus visuomenės lėšomis – pinigų rinkimas jau prasidėjo.

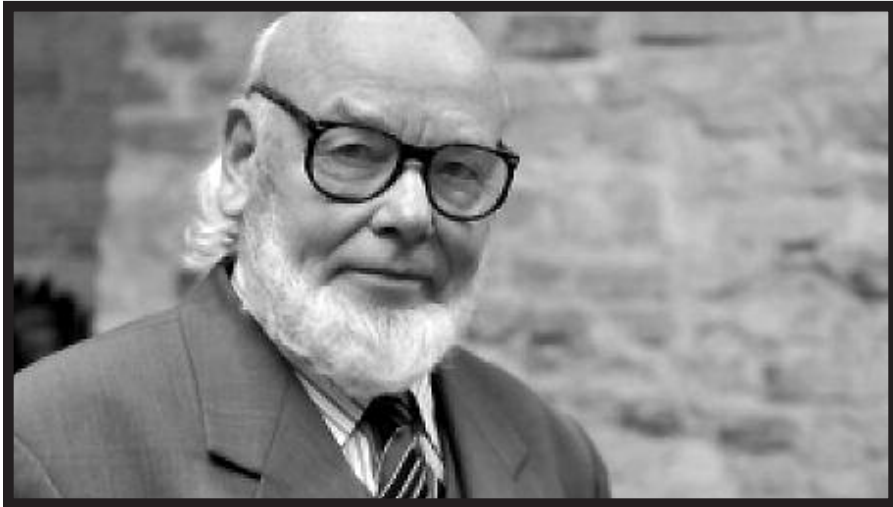
Donelaičio muziejus Tolminkiemyje.

Poeto kapas bažnyčios kriptoje.

Pro memoria Edvardui Burokui

„...Gal vilkai grauš kur mūsų kaulus,
O gal salvės lydės mus į kapus?...”

Iš partizanų dainos

2013 m. snieguoto balandžio vienuoliktąjį Vilniaus Sudervės kapinėse sustojome ties Edvardo virsmo riba.

Didvyriai nemiršta. Jie pereina iš fizinės būsenos į metafizinę, tačiau savo didžiavyriškais darbais lieka tarp mūsų.

Vaizdinys, kad didvyriai atjoja ant balto žirgo švytruodami kalaviju, yra tik mirażas. Jie būna tarp mūsų, kaip ir Edvardas. Tik jie, nuveikę begalę ypač svarbių darbų, švyti dvasinio kalavijo spindesiu, kuris neužgessta ir didvyriui pasitraukus į Amžinybę.

Žvelgiant atgalios, matome, kad svarbu ne žygdarbis, kai Edvardas su bendražygiu išsprogdino Vorkutos šachtą ir jos gyvybinį energetinį mazgą, bet tai, kad nuo to sprogimo aido supleišėjo imperijos sunkiosios pramonės pamatai ir teroristinė imperija susverdėjo, o milijonai vergų įkvėpė vilties gurkšnį. Kai rytojaus dieną tie patys bendražygiai išsprogdino vergvaldžių partinį susirinkimą, besitariantį kaip nubausti nepaklusnius, represinė sistema, pajutusi savo bejėgiškumą, pradėjo irti.

Tuo pat metu Šiaurės tamsos gūdomoj – Edvardo išiuibuotas pradėjo skambėti „Varpas” – ne tik lietuviškai, bet ir kitomis kalbomis, teikdamas viltį milijonams pasmerktųjų. Pajūmėtina, kad jis sugebėjo sutelkti ir įkvėpti kovai už laisvę įvairių tautų politinius kalinius.

Edvardo pėdos įmintos ir laisvės kovos brydė tęsiasi nuo Ukmergės iki Vladivostoko, nuo Vorkutos iki Vladimiro, o iš ten su „Memorandumu” per visas XX amžiaus didžiųjų despotų „juodąsias dienų virtines” tęsėsi Edvardo „baltos naktys”. Jis knygoje Vytauto Vaineikio akimis iš vagono lango nužvelgė neaprepiamus Sibiro plotus su nesuskaičiuojamomis GULAG-o salomis, su pasibjaurėtiniais čekistais-prievaizdomis.

Drauge su Edvardu ir penkiomis jo knygomis einame per visą juodąjį amžių, per tremtį ir GULAG-ą nuo Ledjūrio iki Vladivostoko, atgal iki Ukmergės, per žudomųjų kraują, tarsi per savo, per žuvančių kančią, tarsi per savo, per gyvų degančių motinų klyksmą, tarsi per savo motinos skausmą. Einame su Lietuvos laisvės gynėjų sąjungos kareiviais nuo Vilniaus iki Washingtono, iki Sidnėjaus, Jeruzalės, Vatikano, vėl iki Vladimi-

ro, Vorkutos, matome minias Vingio parke, žuvančiųjų kraują prie Televizijos bokšto... Matome griūvančią Raudonąją imperiją, kurios pamatus trupino anuomet Vorkutoje Edvardo ir jo bendražygių nepalaužiama laisvės siekio dvasia.

Einame su Edvardu, Gedimino prospektu nuo Katedros iki Seimo, imame iš jo rankų jo globojamą „Varpą”. Visuomet jis dosnus, visuomet jis kuo nors pradžiugins, visuomet pasakys kiek užsienio šalių piliečių aplankė jo globojamą Lietuvos laisvės kovotojų sąjungos internetinę svetainę, visuomet jis greta, tačiau... Jau išėjo.

Didelė netektis Lietuvos Laisvės kovotojų sąjungai, „Varpo” redakcijai, LLKS internetinės svetainės redakcijai, labai skaudū netektis šeimai, artimiesiems, bendražygiams Lietuvoje ir užsienyje.

Palydėjome Tave, Edvardai, su garbės sūvių salvėmis, o dabar ilsėkis ramybėje Vilniaus kalnelyje. Tavo neblėstantį šviesų atminimą saugosime širdyse.

Petras Girdzijauskas
– Laisvės kovų dalyvis.

Rašytojas, politinis kalinys, tremtinys, karys savanoris, Laisvės kovotojas, aktyvus Sąjūdžio veikėjas Edvardas Burokas mirė 2013 kovo 9 d. (g. 1933 m.).

Pokario metais gimnazistas E. Burokas Ukmergėje, vėliau Kaune, vadovavo jaunimo pagrindinėms organizacijoms, kurios platino atsisaukimus prieš sovietus, palaikė ryšius su partizanais, padėjo jiems planuoti ir vykdyti žygius prieš sovietų valdžią, valdininkus, jų pagalbininkus. Sakoma, kad tame laikotarpyje Lietuvoje veikė šimtai tokių pagrindinių organizacijų.

Po gimnazijos E. Burokas buvo paimtas į Raudonąją armiją. Tuo pat metu buvo susekta buvusi gimnazistų pagrindinė grupė, ir E. Burokas buvo išduotas. Sovietų saugumas pasivijo jį jam tarnaujant tolimuosiuose rytuose, Vladivostoke. Iš ten tardyti į Vilnių jį vežė per Sibiro platumų kalėjimus, per Chabarovską, Irkutską, Novosibirską, Sverdlovską ir Maskvą. Nuteistas E. Burokas praleido 11 savo jaunystės metų kalėjimuose ir lageriuose, kuriuose visą laiką dalyvavo pagrindinėje veikloje.

E. Buroko žymiausia knygų serija – „Pūtėme prieš vėją”, pasakojanti apie sovietinės okupacijos baismus ir kovą prieš okupantus.

A † A RAMUNĖ BUTIKAITĖ GLOWACKI

Staiga mirė 2013 m. balandžio 19 d., sulaukusi 60 metų.

Nuliūdę liko: mama Liuda Butikienė, sūnūs Christopher ir Robert, duktė Tamara su vyru Ray Herce, anūkas Matthew, brolis Vytautas su žmona Aušra, dukterėčios Karina ir Renata.

A. a. Ramunė buvo duktė a. a. Jurgio.

Velionė pašarvota pirmadienį, balandžio 22 d. nuo 3 val. p. iki 9 val. v. Overman Jones laidojimo namuose, 15219 S. Joliet Road, Plainfield, IL.

Laidotuvės įvyks antradienį, balandžio 23 d. 10 val. ryto. Iš laidojimo namų a. a. Ramunė bus palaidota Šv. Kazimiero kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdusi šeima

Laidot. direkt. Tel. 815-436-9221

Kard. A. J. Bačkis

Atkelta iš 3 psl.

Tik drauge su jumis, dažnai jus paragindamas ir jūsų raginamas neprištigau drąsos ir jėgų darbuotis šiuose Bažnyčios plėšiniuose. Gerai žinote, kad paruošti dirvą sėjai dažnai būna sunkiau, negu berti sėklą į jau supurentą lauką. Todėl noriu iš visos širdies padėkoti kiekvienam, kuris nepabūgo sunkaus darbo, kuris tikėjo, kad Dievo Apvaizda yra drauge su mumis ir mums padeda, kurie dirbo įvairiuose Bažnyčios baruose.

Visų pirma dėkoju savo broliams kunigams bei vyskupams, vienuoliams ir vienuolėms. Labai džiaugiuosi savo bendradarbiais pasauliečiais, kurie pasiaukojančiai triūsia įvairiose – ekonominėje, švietimo, kultūros – srityse. Tai artimiausi kurijos talkininkai bei įvairių tarnybų, Caritas, Šeimos, Katechetinio, Jaunimo centrų darbuotojai bei savanoriai. Dėkoju įvairiems katalikiškiems judėjimams bei organizacijoms, katalikiškai žiniasklaidai, parapijų bendruomenių pagalbininkams, tarybų nariams, vargonininkams, chorisams, zakristijonams, valytojoms, bažnyčių puošėjoms. Ypač noriu padėkoti parapijose įsikūrusiems maldų už kunigus grupių nariams, kurie malda palaiko savo Ganytojus.

Džiaugiuosi, kad vis daugiau intelektualų, akademinio pasaulio žmonių myli Bažnyčią ir aktyviai joje reiškiasi. Negaliu išvardyti visų, kurie yra tokie brangūs mano širdžiai ir kuriems noriu nuoširdžiai padėkoti. Jūs esate gyvieji Bažnyčios akmenys ir nuo jūsų tikėjimo, ištikimybės priklausys mūsų Bažnyčios ateitis. Jeigu būsite vieningi ir atsidavę Dievui bei Jo Bažnyčiai, savo gyvenimo ir darbo vaisiais liudysite Kristų.

Negaliu šiandien prisiminti savo mylimo vyskupo Juozo Tunaičio, kuris dar taip neseniai paliko mus ir iškeliavo į Dangaus tėvynę. Jo neįkainuojama bičiulystė ir pagalba buvo be galo brangi man asmeniškai ir svarbi arkivyskupijai.

Dėkoju vyskupui Arūnui. Nors dar tik treji metai jis yra Vilniuje, tačiau šilti ir broliški santykiai, uolumas ir ištikimybė sielovadoje, atnešė gražių vaisių, kurie, tikiuosi, bus nokinami ir puoselėjami.

Norėčiau nuoširdžiai atsiprašyti visų, kuriuos vienaip ar kitaip išskaudinau. Dievas mato, kad tai padariau iš savo silpnumo ir ribotumo. Kristus mums dovanoja savąjį gailestingumą, kai mes nuoširdžiai jo prašome. Tikiuosi ir iš jūsų sulaukti atleidimo bei gailestingumo.

Esu be galo dėkingas Dievui, kad galėjau visą buvimo čia, Vilniuje, laiką kartoti: Mane Viešpats gano: man nieko nestinga (Ps 22, 1). Nuoširdžiai linkiu, kad ir mano įpėdinis arkivyskupas Gintaras būtų nuolat supamas išganingojo Dievo veikimo. Tegul Šventosios Dvasios šviesa bei jėga palaiko jį ir visą Dievo tautą.

O aš ketinu ir toliau tarnauti mylimai Kristaus Bažnyčiai. Dievas mums suteikia daugybę galimybių Jį mylėti ir Jį kvietimą atsiliepti. Šiandien meldžiu ir likdamas su jumis maldose, kol dangiškasis Tėvas pašauks, kasdien prašysiu, kad ir jūs visi iš pačių širdies gelmių nuolat džiaugtumėtės prisikėlusio Kristaus artumu, gailestingumu ir ramybe, pasak psalmės: Nė keliaudamas slėniu tamsiausiu, aš nebijosiu, nes tu drauge būsi. [...] Tavoji malonė ir meilė padalyti kiekvieną mano gyvenimo dieną (Ps 22, 4; 6).

Palaimintasis Jonas Paulius, šventindamas mane vyskupu, kalbėjo:

Gailestingumo Motina, šiuo meilingu vardu garbinama Aušros Vartuose Vilniuje! Pažvelk į savo sūnų, tau patikintį savo pareigas, į kurias jį šaukia Bažnyčia: apšviesk jį, palaikyk jį, išmelsk jam gausių Dievo malonių.

Gailestingumo Motina! Su meile pavelk į tą tautą, kurios sūnus yra naujasis arkivyskupas; palaimink prieš šešis šimtmečius Lietuvoje šaknis įleidusią Bažnyčią; palaimink jos ganytojus ir padėk, kad ji ir toliau, kaip praeityje, visada būtų tauri ir ištikima.

Šie Palaimintojo žodžiai lydėjo mano tarnystės kelionę Vilniuje. Kiek mano jėgos leis, ir toliau eisiu pas Aušros Vartų Dievo Motiną melstis už visą Dievo tautą. Tebus Jį visų mūsų Motina, ir Užtarėja. Tegloboja ir tesaugo ji Bažnyčią ir mūsų mylimą Tėvynę Lietuvą.

Kardinolas Audrys Juozas Bačkis
Vilniaus arkivyskupijos inf.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

■ **Lietuvių tautinių šokių ansamblis** „Grandis“ gegužės 11 d., šeštadienį, 5:30 val. p. p. kviečia į metinį koncertą, „Gyvenimo tėkmė – nuo lopšio iki sutuoktinių“, kuris vyks Ritos Riškienės salėje, Pasaulio lietuvių centre (Lemont). Koncerte dalyvaus visi ansamblio šokėjai. Bus švenčiamas vaikų ratelio 20-asis jubiliejus. Po koncerto – vaišės. Daugiau informacijos galite gauti tel. 630-257-0153 (Žibutė Pranckevičienė) arba tel. 630-243-6313 (Beatričė Čepelienė).

■ **Bigbendo „Gintaras“ koncertas PLC** Lietuvių Fondo salėje vyks gegužės 18 d. 7 val. v. Dalyvauja solistai Rasa Zubreckaitė, Jolanta Banienė, Vladas Gusevas, Nijolė Penikaitė, Laisvida Rudienė. Svečiuose – vaikų pop choro „Svajonė“ mergaičių kvartetas. Jūsų laukia senos, geros dainos, veikis baras. Po koncerto – nuotaikingas šokių vakaras.

IŠ ARTI IR TOLI...

■ **Balandžio 28 d. 11:30 val. r. maloniai kviečiame į New York Maironio li-tuanistinės mokyklos Motinos dienos minėjimą**, kuris vyks Mount Carmel parapijos žemutinėje salėje (Havemeyer St. ir North 8th St., Brooklyn, NY kampas) tuoj po šv. Mišių Apreiškimo parapijoje. Mokiniai parodys gražią šventinę programą, mokyklos Tėvų komitetas ruošia gardžius pietus, veiks baras, loterija, skambės nuotaikinga muzika. Daugiau informacijos suteiks Faustina Šinkūnienė el. paštu: director@nymaironiomokykla.org

■ **Balandžio 26–28 dienomis Neringos stovykloje** (147 Neringa Rd., Brattleboro, VT 05301) vyks Moterų savaitgalis tema „Nurturing one another through life stages“. Savaitgalio programą ves Kerry Secrest ir dr. Kristina Mačiūnaitė. Daugiau informacijos ir užsiregistruoti galite tinklalapyje: www.neringa.org.

Lietuvių Operos premjera, Gaetano Donizetti opera „Meilės eliksyras“ („The Elixir of Love“) balandžio 28 d. 3 val. p. p. vyks J. Sterling Morton High School auditorijoje (2423 S. Austin Blvd., Cicero, IL 60804). Čikagiečiams talkina Kauno valstybinio muzikinio teatro vyriausiasis dirigentas Julius Geniušas (dešinėje) ir šio teatro vyriausiasis režisierius Kęstutis Jakštas.

Laimos Apanavičienės nuotr.

Organizuojami autobusai važiavimui į Lietuvių Operos premjerą, kuri įvyks balandžio 28 d., sekmadienį. Norinčius į LO spektaklį vykti autobusu nuo Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčios (pakeliui sustos prie Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo bažnyčios, Brighton Park), **prašoma skambinti tel. 773-776-4600 (Audra)**. Norinčius užsisakyti vietas autobuse, išvyksiančiame nuo Pasaulio lietuvių centro, **prašome skambinti Rimantui Dirvoniui tel. 630-789-4529** ar rašyti el. paštu: Dirvonis@yahoo.com Taip pat galite skambinti į Lietuvių Fondo raštinę tel. 630-257-1616.

■ **Vienintelė visoje Pietų Amerikoje lietuviška radijo valandėlė** „Ecos de Lithuania“, šiais metais švenčianti savo darbo dešimtmetį, dar gyvuoja. Laidas pradėsime transliuoti nuo gegužės 5 d. Aplan-kykite mūsų internetinį puslapį www.ecosdeli.tuania.com.ar. Daugiau informacijos galite gauti el. paštu: ecosdeli.tuania@yahoo.com.ar

■ **Gegužės 11–12 dienomis nuo 11 val. r. iki 6 val. v. Catonsville Armory** (130 Mellor Ave., Catonsville, MD) vyks Baltimore lietuvių festivalis. Daugiau informacijos „Facebook“ – Baltimore. Lithuanian.Festival arba el. paštu: Baltimore.lithuanian.festival@gmail.com bei tinklalapyje: www.lithuanianfestival.org

■ **Jaunųjų ateitininkų sąjungos stovykla** vyks Dainavoje, Michigan, nuo birželio 30 d. iki liepos 9 d. Registracija internetu: <http://javjas.org/>

■ **Kviečiame 13–35 metų jaunuolius ir jaunuoles dalyvauti Pasaulio jaunimo dienoje Brazilijoje**. Liepos 17 d. – susipažinimas, šv. Mišios, atidarymas. Liepos 18 d. – lankysimės Santos pajūryje, kalnų šventovėje, kavos muziejuje, dalyvausime šv. Mišiose, vyks atstovų pasitarimai. Liepos 19 d. – susipažinimas su Sao Paulo miestu, aplankysime Futbolo muziejų, vyks Vigilija. Liepos 20 d. – „Lituanikos“ stovykloje poilsiausime, valgysime picą, dalyvausime Talentų vakare. Liepos 21 d. – šv. Mišios, atsiveikinimas. Daugiau informacijos rasite „Facebook“ – BLJS arba gausite el. paštu: bljsbrazilija@gmail.com

■ **Rugpjūčio 5–17 dienomis centras „Lingua Lituanica“ maloniai kviečia į Vaikų vasaros kursus**, kurie vyks Gedimino pr. 26, Vilniuje. Daugiau informacijos tinklalapyje www.lingualit.lt arba el. paštu: info@lingualit.lt

Balandžio 20 d. St. Ignatius of Loyola University koplyčioje buvo aukojamos šv. Mišios už Gvidą Vainorių (1981–2012). G. Vainoriu, SJ 2008 m. šiame universitete įgijo menų (filosofijos) magistro laipsnį. 2009 m. pradėjo teologijos studijas Popiežiškajame Grigaliaus universitete Romoje ir kartu tęsė filosofijos daktaro studijas Loyola University. Deja, liga sutrukdė jam įgyvendinti savo sumanymus.

Dainos Čyvienės nuotr.

Pasaulio lietuvių centre (PLC) ir Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje balandžio 16 d. lankėsi Trečiojo amžiaus universiteto grupė. Svečius Čikagoje globojo Rimantas Dirvonis, PLC ir misijos astovai.

Dainos Čyvienės nuotr.

Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre balandžio 19 d. atidaryta trijų menininkų – Lidos Dubauskienės (grafika), Aušros Barzdukaitės-Vaitkūnienės (piešiniai) ir Arvydo Žalpio (instaliacija) – iš Lietuvos darbų paroda. Parodos atidaryme dalyvavo A. Žalpys. Parodą pristatė galerija „Meno parkas“ (Rotušės a. 27, LT-44279, Kaunas). Projekto rėmėjai: Kultūros rėmimo fondas, Kauno miesto savivaldybė.

Nuotraukoje: meninę programą atliko smuikininkė Rūta Pakštaitė-Cole ir gitaristas Saulius Gylys.

Jono Kuprio nuotr.

Lietuvių Fondo (LF) narių metinis suvažiavimas vyks balandžio 28 d. Pasaulio lietuvių centre, Lemont, IL. Registracija – 10 val. r., suvažiavimo pradžia – 12:30 val. p. p. Jo metu bus renkami 5 LF tarybos nariai (direktoriai) trejų metų kadencijai. Taip pat bus renkami 3 Kontrolės komisijos nariai vienerių metų kadencijai. Daugiau informacijos: www.LietuviuFondas.org.